

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20

za pol leta 120

za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:

Enostolpna pettina vrsta
malih oglaš po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglaš nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglaš v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštna plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Za javno poštenje.

Mi smo bili objavili članek proti korupciji v naši državi, v katerem smo korupcioniste jasno označili z njihovimi imeni in drugimi pritiskalnimi, da ni mogoč noben dvom o njih, kdo in kaj da so. Dejali smo, da so to zajedavci, ki plenijo celo državo, da so to nevedni sinovi srbskega naroda, ki je v vojni trpel za svojo svobodo, zdaj pa je kot suženj pod bičem koruptne porodice. Izrazili smo tudi svoje zadoščanje nad tem, da se poštene srbski narod dviga proti tem pijavkam. Dočim smo pozdravili borbo za čast in poštenje srbstva med srbijansko demokracijo, republikanci, zemljoradniki, pa tudi delom radikalov, smo primerno ožigosali tiste slovenske in hrvatske mame-luke, ki si nadevajo ime »naprednjakov«, kateri z ozirom na svoj osebnostni in strankarski dobiček pomagajo korupcionistom v centrali, izmozgavati Slovence, Hrvate in Srbe.

Tak je bil smisel in take so bile besede našega članka, kakor se vsakdo lahko prepriča. Glasilo, ki pravi, da zastopa slovensko demokratično inteligenco, pa danes črno na belem trdi, da smo napadli ves »srbski del našega naroda« in izjava iz te laži svoje politične zaključke. »Narod« dobro ve, da namenoma laže, njemu je laž edino sredstvo, da pomaga centralističnemu režimu Slovence na podlagi takih podlih izmišljotin še hujše preganjati.

Kako naj se take politične metode primerno označijo? Če bi rekli, da so ciganske, bi se »Slovenski Narod« gotovo zelo razburil, toda naj najde kdo drugo ime. Kaj je dejal pokojni dr. Krek o teh metodah dne 21. novembra leta 1909., ko je slovensko ljudstvo protestiralo na shodu v Ljubljani zoper takratno gonjo »Slovenskega Naroda« ob priliki škofove brošure? Dejal je: »Nizka stopnja omike te (liberalne) inteligence je kriva, da pri nas ni mogoče resno govoriti o resnih stvareh. Kaj je mogoče storiti proti tej nizki stopnji omike? Storit ni drugega mogoče od naše strani, kakor skrbeti, da tisti, ki so tako zaostali, da tisti, ki so tako malo sposobni za napredek, ne bodo nič pomenili v vrstah našega naroda. Z resnostjo obravnavajmo vprašanja v politiki, pred vsem pa vprašanja vere in morale. Nobena teh stvari naj nam ne bo samo za prazno pusto komedijo, ampak pečajmo se z njimi vsak po svojem prepričanju resno in pošteno in potem nam bo tudi mogoče skupno delovati s tistimi, ki danes še stoje v nasprotnem taboru. Dokler pa tega poštenja, te resnosti ni, dokler kdo brez ozira na to, ali škoduje v javnosti ali ne, gleda samo na to, da blati svojega nasprotnika in sebe za trenutek spravi na površje, toliko časa ne moremo imeti zdravih, poštenih, dobrih razmer v naši politiki in celi javnosti!«

Te pred 15 leti izrečene besede veljajo v polni meri še danes, kakor vidimo. Ali se res poštene krogi nasprotnega tabora ne morejo v prid kulture našega naroda povzpeti do tolikega poguma, da se nedostojne metode naše politične borbe enkrat za vselej onemogočijo? Ali je res tako malo ljubezni do resničnega kulturnega napredka našega naroda, da se ne morejo premagati v boju z nasprotnikom taki pojavi nebrzdanosti? Ali je spoštovanje do poštenega prepričanja vsakega v slovenskem javnem življenju sploh nemogoče?

Zdi se, da je tako. Peščica tistih »slovenskih« demokratov, ki se je združila sedaj s Pašićem in ki vodi demokratično politiko v Sloveniji, kakor v svoji taktiki, tako tudi v svojem časopisu, ne pozna nobene politične morale. Kaj so ti ljudje svoj čas brez vsakega sramu lagali, da so poslanci Jugoslovanskega kluba krivi uvedbe kuluka, in to v času, ko se je edini Jugoslovanski klub z vso energijo in doslednostjo upiral kuluku! Kritika njegovih poslancev je bila tako prepričevalna in krepka, da se radikalna vlada ni upala sprejeti več kuluka v finančni zakon. To je bil lep uspeh naših poslancev v tistem času, ko so demokratiški korupcionisti bobnali v svet, da naši poslanci nič ne dosežejo, ker so v opoziciji.

Slovenski demokrati so sedaj v vladi. Kaj pa so dosegli? Nič! Bahali so se, kaj da bodo naredili, ker da so samo pod temi pogoji vstopili v Pašićevo vladno korupcije in nasilja. Da bi zbrisali oči svojim ljudem, so zopet lagali, da so oni kuluk odpravili, ko je bil že odpravljen. Uradništvu so obetali nebesa. Uradniški zakon se bo popravil, so dejali. Sedaj pa uradniki ne dobe niti plač po novem zakonu, ki so bile uradništvu že zagotovljene. Pač pa so si zasigurali bogate podpore v svrhu sanacije lastnega strankarskega žepa, svojega protislovenskega ča-

sopisja in svojih bank, oziroma porodice. Javnost pa hočejo nalogati, da se bore za državo, za narod, za jugoslovanstvo!

Konec temu se more storiti le, ako se vse naše ljudstvo združi proti stranki, katera s pomočjo koruptnih vladodržcev, ki se studijo samemu poštemu srbskemu narodu (glej proglas srbske demokratiške in zemljoradniške stranke), v svoj osebni prid upropašča Slovenijo ter guli državo. Ta boj se mora končati z zmago, nakar bo naše politično življenje ozdravljeno.

Vlada korupcije in nasilja v škripcih.

BREZUSPEŠNI POIZKUSI VLADNE MANJŠINE: RADIKALSKI POLITIKI OBOLELI ZA »PAŠIČEVO BOLEZNIJO«. — BREZUSPEŠNA PROŠNJA PRIBIČEVIČA ZA ODGODITEV SKUPŠČINE. — KRALJ SE JE IZOGNIL INTRIGAM.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) Metode in nastopi, ki se jih v sedanjem položaju poslužuje Pašićeva porodica, prekašajo vse, kar se je dosedaj o tem pisalo in konstatiralo. Na oblasti hoče ostati, dokler je le mogoče. Take politične stvari niso opravičljive niti s stališča najbolj obskurnega bizantizma in najbolj surovega balkanizma. O kakem parlamentarizmu seveda ni niti duha ne sluha. O tem pričajo sedanjí momentí v razvoju krize, ki se vsak dan poostrejuje in se je iskrenosti poslancev večine zahvaliti, da je izzivanje vlade ostalo za sedaj brez hujših posledic. Da je vlada korupcionističnega bloka v manjšini, o tem ni dvoma in to dejstvo priznavajo vsi. Zaveda se ga tudi vlada. Ker pa ji je za to, da tim temeljiteje izprazni državno blagajno, preden se umakne s svojega položaja, se poslužuje vseh mogočih in nemogočih sredstev. Eno teh sredstev je odlaganje narodne skupščine. Še nikdar in nikjer se glede sklicanja sej parlamenta ni postopalo tako banditsko kakor se postopa sedaj. Kakor rečeno, ima vlada namen odlagati seje za mesec dni. Tej njeni nameri dobro prihađa demisijska predsednika skupščine Ljube Jovanovića, prvi podpredsednik Bakić pa je obolel. Sploh so take bolezni kar na dnevnem redu, kajti poleg ostalih je obolel predsednik verifikacijskega odbora dr. Gjurčić, da bi mu ne bilo treba podpisati poročila. Predsedništvo narodne skupščine je vsled teh bolezni prišlo do tega, da ni nikogar, ki bi mogel, oziroma moral dati potrebna obvestila. Vladna manjšina in opozicijska večina sta po krivdi vlade prekinili vse zveze. Drugi podpredsednik skupščine Dragović obvešča o naklepih vlade in skupščine le svoje strankine poslance, dočim se napram opoziciji izvija in izgovarja z najbolj bedastimi in neverjetnimi izgovori, češ da ne ve, kdaj naj bi se vršila seja, da v danem slučaju ne more vedeti in sliho. Obenem razširjajo radikali vest, da je odgoditev skupščine gotova stvar. Nekaj radikalnih poslancev je tudi že odpotovalo. Vendar imajo vsi ti poslanci vladne manjšine nalogo, da se vrnejo brezpogojno v ponedeljek v Belgrad. Ti dopusti in potovanja vladnih poslancev iz Belgrada do ene izmed prvih postaj iz Belgrada imajo očividni namen prevariti opozicijo, da bi tudi njeni poslanci zapustili Belgrad in da bi vlada v slučaju, ko bi videla, da je večina opozicijskih poslancev odpotovala, nadomestila sklicala sejo in si na ta način poskrbela večino za svoje obskurne namene.

To postopanje je vredno vsakega obsojanja in kaže pomanjkanje sploh vsakega čuta parlamentarizma in politične dostojnosti pri današnjih vladodržcih.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) Nikola Pašić in tudi ostali člani vlade so že ponovno poskusili pri kralju doseči sankcijo za odgoditev skupščinskih sej za mesec dni. Danes je v tem oziru skušal intervenirati Pribičević pri kralju, vendar je moral tudi on imeti zelo slabo srečo. Kralj ga ni niti sprejel, češ da je nerazpoložen. Da bi se tem ne prestanim in nadležnim intrigam izognil, je odpotoval na Belje, kjer ostane dva dni.

NEZADOVOLJSTVO PRIBIČEVIČEVH VOLIVCEV. — ZAHTEVA PO ODSTOPU MINISTRA POPOVIČA.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) Dočim se je dosedaj nezadovoljstvo proti položaju širilo v radikalnih vrstah, se je isto pojavilo tudi v maloštevilnih vrstah Pribičevića. Te dni so se vršila v Pančevu, Zemunu in drugod v okrožjih, kjer je kandidiral sedanjí minister Svetislav Popović, konference odborov demokratiške stranke. Na teh sejah odborov je bilo soglasno sklenjeno, da mora Popović izstopiti iz vlade in iz vrst pristašev Pašića, kajti demokratiška stranka v tem okrožju in njeni pristaši stojijo v odločni borbi proti korupciji sedanje vlade. Tozadevno je bila v Belgradu posebna deputacija, ki je svoje zahteve sporočila Popoviću. Na njihovo zahtevo je minister Popović odgovoril, da ima različne tajnosti, radi katerih mora biti pristaša Pribičevića. Deputacija mu je odgovorila, da demokratiška stranka v njegovem okraju ni agitirala z različnimi tajnostmi, temveč z demokratizmom. Deputacija zahteva, da takoj odloži svoj mandat. Na današnji seji ministrskega sveta je Popović poročal o tem nerazpoloženju med volivci in izjavil, da je pričakovati njegove skorajšnje demisijske.

NASTAS PETROVIČ ODLOČEN PROTIVNIK PAŠIČEVH METOD.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) V današnji »Politiki« je objavljen članek Nastasa Petrovića, v katerem v poedinostih razlaga svoje stališče in najbolj odločno protestira in obsoja celokupno dosedanje nastopanje radikalne stranke glede krize. V njem potrjuje dosedanje vesti, na kako obskuren način se je reševala kriza in odločno zagovarja svoje stališče. Pravi, da bo to svoje stališče, ki bo v skladu s programom in z dosedanjim dolgoletnim delovanjem v stranki, zastopal tudi v bodoče.

Proglas Davidovičevega demokratiškega kluba.

PORAZNA OBSODBA DEMOKRATSKIH USKOKOV. — ZA BRATSKI SPO-RAZUM VSEH NARODOV IN POPOLNO RAVNOPRAVNOST.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) Danes je demokratiški poslanski klub izdal naslednji poziv svojim volivcem: Glavni odbor demokratiške stranke je na svoji seji dne 1. aprila soglasno odločil in sklenil, da se iz demokratiške stranke izključi Pribičević in njegovih 14 poslancev. Takoj nato je demokratiški poslanski klub odobril in osvojil ta sklep. Potrebno je, da se javnosti navedejo glavni razlogi, vsled katerih so predstavniki stranke tako postopali. Nasilje, pod katerim so se izvršile volitve v parlament in v občinske odbore, korupcija in teror, pod katerim trpi cela država, so bili povod, da so predstavniki demokratiške stranke soglasno

odobrili politični načrt, da se strankarska in koruptna vlada zruši in da se namesto nje vpostavi režim zakonitosti in poštenja. Pribičević in njegovi prijatelji so pri vsem tem sodelovali in so popolnoma soglašali z vsemi sklepi v tem oziru. Vendar so kljub tem svojim izjavam v trenutku, ko je politika te borbe prišla skoro do same zmage, ko je bil režim g. Pašića zrušen, Pribičević in njegovi drugi zapustili svojo stranko in politično borbo. V tem postopanju so šli še dalje. Šli so v radikalno vlado in se ji stavili na razpolago s svojimi glasovi in političnim vplivom. Nadalje v tem pogledu obsoja tako postopanje, ki je omogočilo, da se ko-

ruptni režim Pašića vpostavi in vzdrži še nekoliko dni. V proglasu se končno pozivajo vsi prijatelji parlamentarizma, da vztrajajo v borbi proti današnji korupciji za bratski sporazum vseh narodov v Jugoslaviji in za popolno ravnopravnost vseh državljanov.

PAŠIČ PREVARIL PRIBIČEVECE.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) Svoječasno smo poročali, da je za državnega podtajnika v ministrstvu za agrarno reformo imenovan Pribičevićev Vukosavljević. Ker je pa Pribičević privedel vladi premalo pristašev, je bilo mesto odvzeto Pribičevićevcem in danes je imenovan za to mesto radikal dr. Nikola Novaković, poslanec iz Dalmacije. Tudi to imenovanje je izzvalo med radikalnimi poslanci nezadovoljstvo, ker je Novaković brez vse avtoritete v klubu in politično popolna ničla. Sicer pa se v radikalnem klubu govori, da bi se še pred padcem vlade imela izvršiti rekonstrukcija vlade. Ob tej priliki bi izpadel še kak Pribičevićev, ker zahtevajo radikali, da nikakor ne gre, da bi Pribičević s svojimi 15 poslanci imel 4 ministrstva. Tudi se govori, da bosta ob tej priliki izpadla dr. Ninčić in Krsta Miletić, kar pa ni verjetno in je samo pobožna želja Pašića.

Srbska sodba o Pašićevem režimu.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) Na skupni seji poslancev in članov glavnega odbora srbske zemljoradniške stranke so sklenili izdati na narod sledeči volivni oklici:

»Prihod poslancev HRSS je popolnoma izpremenil parlamentarni položaj. Radikalna vlada, ki je imela v okrnjenem parlamentu skupno z Nemci in z džemijetom večino, je danes v manjšini. Po parlamentarnih običajih bi se bila morala radikalna vlada umakniti večini, toda tega radikalna vlada ni storila, kor ne mara dati moči iz rok.

S tem je radikalna vlada pljunila na svojo staro zgodovino, na katero je že zdavnaj pozabila, in pljunila je v obraz parlamentu in vsemu narodu, samo da se obdrži na vladi, čeprav je v manjšini. Ona se skuša obdržati na vladi magari le začasno, toda vendar tako dolgo, dokler ne bodo končana važna državno-gospodarska pogajanja, kakor so n. pr. vojne dobave, prodaja rudnika Lubije, oddaja Belje, odkup Južne železnice, ukinjenje sekvestrov in prodaja zemlje tujim veleposestnikom.

Zapuščeni od Nemcev in od džemijeta so našli podporo pri Pribičeviću in njegovi skupini, na drugi strani pa so preprečili hrvaškimi poslancem, da ne morejo sodelovati v parlamentu, čeprav imajo na to zakonito pravo. G. Pribičeviću so dali radikali 4 ministrstva in 2 državna podtajnika in za to ceno je Pribičević razklat demokratiško stranko in se popolnoma strinja z radikali in z njihovim stališčem in z njihovim režimom. S tem ni priznal le njihove sedanje korupcije, ampak tudi korupcijo v bodočnosti. Toda 15 demokratov ni moglo osigurati vladi večine. Za to je bilo treba ustavo še naprej teptati in preprečiti narodnim poslancem dostop v skupščino, kjer naj bi vršili svojo poslansko dolžnost. Vse to pa v upanju, da se bo dotlej posrečilo g. Pešiću kupiti še nekaj poslancev iz opozicije in jih prikleniti na vladni voz.

Nato opisuje oklice koruptnost Pašićeve vlade in pravi na koncu tega odstavka: Tako na debelo se v tej deželi niti Turki niso lagali!

Oklice nadaljuje:

V svojem smrtnem strahu, da ne izgubi popolnoma svoje vladne moči, je šel Pašić še dalje. On odkrito kliče ljudstvo na upor proti Hrvatim in Slovincem, on kliče svoje mame-luke, naj mu pomorejo v njegovem ropanju, naj imajo shode svojih organizacij in naj na teh kličejo ljudstvo na odpor proti Hrvatim in Slovincem. Poziva svoje organizacije, naj lažejo in sleparijo, kakor tudi on laže in slepari, da je država zaradi prihoda hrvaških poslancev v skupščino v nevarnosti, čeprav je tam njihovo mesto, kamor jih je ljudstvo izvolilo. Če je zaradi prihoda Hrvatov v parlament država res v nevarnosti, zakaj jih Pašićeva policija ne zapre? Če je agitacija Hrvatov nevarna, zakaj je ni Pašićeva vlada prepovedala z zakonom in zakaj jih ni razgnala kot komuniste?

Nikola Pašić je pokrovitelj najbolj koruptnega režima, kar jih je naša država doživela. On je s svojimi pomagači spremenil državo v

izključno privatno podjetje raznih radikalnih prvakov. Radikalno-turška vlada je uvedla v javnost odkrito tatvino državne imovine, uvedla je brezskupnost in doslej nepoznano nasilje.

Narodnega edinstva ne bosta dosegla Pašić in Pribišević.

Doli z vlado korupcije Pašića in Pribiševića.

Mišljenje hrvatskih poslancev o položaju.

Zagreb, 4. aprila. (Izv.) Danes je prišlo v Zagreb sedem poslancev HRSS po zasebnih poslih. Zvečer je imelo predsedstvo Hrvatske Zajednice sejo, na kateri je tajnik HRSS dr. Krnjević poročal o političnem položaju. Vsi poslanci so se zvečer ob devetih vrnili v Belgrad.

Zagreb, 4. aprila. (Izv.) Vaš dopisnik se je danes delj časa razgovarjal s poslanci HRSS o trenutnem političnem položaju. Med poslanci vlada mišljenje, da je sedaj nastopil takozvani Pašićev položaj. Pašić je mobiliziral vse tajne sile in manevriral, da bi na eni strani dosegel med poslanci HRSS prepričanje, da se njihovi mandati ne bodo verificirali, in da bi vsled tega zapustili narodno skupščino, on pa bi jih potem osleparil. Na drugi strani pa Pašić manevrira v smeri, da bi dobil od krone volilni mandat. Med poslanci HRSS vlada prepričanje, da Pašić ne bo razpustil narodne skupščine, ampak da so vesti o razpustu samo manever. Narodna skupščina bi se mogla odgoditi samo za kratko dobo, da bi Pašić dobil časa, da poskusi pridobiti za koalicijsko kakega poslanca. Poslanci HRSS ne bodo zapustili skupščine, dokler ta ne potrdi sklepa verificacijskega odbora o verifikaciji njihovih mandatov. Smatrajo, da bo položaj v tistem trenutku, ko se skliče narodna skupščina, čisto jasen in da se bo razvijal v smeri ciljev opozicijskega bloka.

POPRAVLJENA KRIVICA.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) Na odločno intervencijo slovenskih poslancev je še prejšnja vlada sklenila, da se policijskim stražnikom v Ljubljani dovoli kredit za nočno službo. Ta sklep v prejšnji vladi ni prišel do veljave, ker ni bil vstavljen v dvanajstine. Ob priliki razprave v finančnem odboru so slovenski poslanci ponovno pokrenili to vprašanje in je tozadevna vsota vstavljena v proračun notranjega ministra. Danes je finančni minister odredil na ponovno intervencijo, da se za plačilo nočne službe ljubljanski policiji nakaže kredit v znesku 170 tisoč dinarjev.

HPS.

Zagreb, 4. aprila. (Izv.) Nocoj so se sestali v Zagrebu nekateri člani vrhovnega sveta Hrvatske pučke stranke in so razpravljali med drugim o volivni borbi in o sklicanju strankinega kongresa. Kongres se bo vršil najbrže 30. aprila in se ga bodo udeležili zastopniki vseh hrvatskih županij, Dalmacije, Bosne in Hercegovine.

ZAUPNICA FRANCOŠKI VLADI.

Pariz, 4. aprila. (Izv.) Zbornica je danes ob priliki debate s predlogom poslanca Buissona, naj se zakon o civilnih in vojaških pokojninah razširi tudi na državne delavce, izrekla vladi zaupnico s 327 glasovi proti 201 s tem, da je ta predlog odklonila. Vlada je izjavila, da bo za delavstvo preskrbelo s posebnim zakonom.

PROTI KOMUNISTOM V BOLGARIJI.

Sofija, 4. aprila. (Izv.) Kasacijsko sodišče je danes odločilo, da komunistična

stranka v Bolgariji ne obstoja. Izreklo je obenem, da se vse premoženje komunističnih organizacij zapleni.

RUDARSKI ŠTRAJK NA POLJSKEM.

Varšava, 4. aprila. (Izv.) Štrajk v poljskih rudnikih traja še dalje. Mir se je kalil samo v Sosnovicah, kjer je bilo v političnem boju ranjenih nad 15 oseb. Splošno se opaža, da razpoloženje za nadaljevanje štrajka pojenjuje.

ODNOŠAJI MED KITAJSKO IN RUSIJO.

Peking, 4. aprila. (Izv.) Sovjetski zastopnik ni zapustil Pekinga. Iz tega sklepa, da diplomatski odnosi med Rusijo in Pekingom niso prekinjeni.

UBOGI KALIF.

Angora, 4. aprila. (Izv.) Narodna skupščina je sklenila, da ustavi bivšemu kalifu njegove apanaže.

STINNES V TURČIJI.

Angora, 4. aprila. (Izv.) Semkaj so prišli zastopniki Stinnesovi, da se pogajajo z vlado glede prevzema raznih javnih del.

DUNAJSKI JESENSKI SEJM.

Dunaj, 4. aprila. (Izv.) Dunajski jesenski sejm se bo vršil od 7.—14. septembra t. l.

POLOŽAJ DUNAJSKEGA DENARNEGA TRGA.

Dunaj, 4. aprila. (Izv.) Na današnji plenarni seji borzne zbornice se je ugotovilo, da denarni trg brezhibno in redno posluje. Zastopniki bank so izjavili, da bodo tudi nadalje

Svetovni položaj.

Rusko-romunski spor

je samo odraz velikih nasprotij, ki gibljejo v sedanjem momentu zapadne velesile. Imamo tri izrazite imperializme v Evropi, francoski, angleški in italijanski; v Aziji ruski in japonski; med evropskim in azijskim pa leži močnejši ekspanzionizem Združenih severnoameriških držav. Po verzajskem miru ni med vsemi temi stremiljenji velesil nobenega pravega ravnotežja, vsak hodi svoja pota in se prizadeva sproti za silo poravnati nastale konflikte, obenem pa ustvarja vedno nove ter se oborožuje na način, ki daleč presega predvojni militarizem. Ker se Anglija in Francija še vedno ne moreta sporazumeti za edinstven pravec svoje politike, se Mussolini, ki je prvi za Cavourjem začel v Italiji zopet zunanjo politiko v velikem stilu, trudi ustvariti kombinacije, katere ne ogrožajo svetovnega miru nič bolj kakor ekspanzija ostalih velesil. V zadnjem času je italijanski diktator očitno opustil protiangloško smer in skuša zopet obrniti svojo politiko proti Franciji. Gre za prvenstvo v Sredozemskem morju, ki je enako važno za vse tri velesile. Mussolini se je zvezal z Rusijo in hoče z njeno pomočjo oslabil Romunijo ter očitno zasleduje načrt, da Rusiji pomaga zopet približati se Balkanu, oziroma Carigradu, dobro vedoči, da je ojačena Rusija najboljši zapor proti imperialističnim težnjam tako Anglije kakor Francije. Odtod je lahko razumljivo, zakaj je v sporu zaradi Besarabije italijanska diplomacija stala na strani Rusije, francoska in angleška pa na strani Romunije. V zvezi s tem problemom je tudi to, da je Mussolini v svoj pomorski program za 1925—1927 postavil visoko postavko za zgraditev novih ladij kakor tudi za zgradbo dveh močnih pomorskih baz, od katerih bo ena v Cagliariju. Franciji to seveda ni ljubo, ker bi ji Italija v slučaju vojne lahko delala velike nepravice pri transportu črnih čet iz Afrike v Marseille, oziroma Toulon. Anglija pa nasprotno ni ravno preveč vznemirjena nad tem, če kdo ogroža Francijo, ki je Angliji v mnogih oziirih nepri-

dajali na razpolago reportne kredite in da bodo nadaljevali tudi intervencijske kupčije.

UMOR V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 4. aprila. (Izv.) Aretirana ženska Oreškovič je danes priznala, da je svojo nečakinja Irmo Raffersburg umorila s tem, da ji je v spanju z britvijo prerežala grlo.

KUGA V INDIJI.

Lahore (Indija), 4. aprila. (Izv.) V mestu in v okolici razsaja huda kuga. V mestu samem umrje dnevno po 30 ljudi.

DESET SMRTNIH OBSODB.

Gent, 4. aprila. (Izv.) 10 članov raznih terorističnih band, ki so ropale in plenile po Flandriji, je danes obsodilo sodišče na smrt na vešalih.

Katastrofalna povodenj na Mažarskem.

Budimpešta, 4. aprila. (Izv.) Vsled novih nalivov je postala povodenj katastrofalna. Tokay je od dveh strani ogrožen od vode. Mesto Tiszakör je popolnoma uničeno. Od celega mesta sta ostali samo dve hiši. Poplavljenno ozemlje meri nad 60.000 orolov. Škoda se še ne more ugotoviti, znašala pa bo gotovo več kot 8 milijonov zlatih K.

NOVE NEVIHTE V ITALIJI.

Rim, 4. aprila. (Izv.) V južni Italiji so divjale danes zopet hude nevihte. Prebivalci Amalfija so zapustili znova svoje hiše, vendar ni bilo nobene nesreče.

jetna. Na drugi strani pa bi mogli italijanski načrti Francijo nagniti k temu, da išče sporazuma z Anglijo.

Na vzhodu

stojimo pred sličnim problemom. Rusija išče sporazuma s Kitejsko, da bi dobila v svojo last vzhodnokitejsko progo, oziroma vsaj prvenstvo stališče, toda je naletela tudi tu na skupni francosko-angleški odpor. Obe velesili čutita obnovo ruskega ekspanzivizma in ga gotovo ne gledata brez skrbi. To seveda izrablja tudi Japonska. Toda ta je na drugi strani ravnotako navedna Angliji in Ameriki, dočim jo Francozi podpirajo. Japonska se čisto v nesorazmerju s svojim teritorialnim obsegom oborožuje, gradi gigantsko mornarico in meče svoje poglede zdaj na rusko tihomorsko obal zdaj na ameriške postojanke v Tihem oceanu in na Avstralijo. Poleg Sredozemskega morja postane Tih ocean pozorišče velikih dogodkov v nedaljnji bodočnosti. Pomisliti je tudi treba, da imamo tu veliko ognjišče nemirov, to je Indijo in pa razne še čisto neeksploitrirane dežele ogromnega bogastva na naravnih zakladih, kakor so Afganistan, Tibet in Mongolija, za katere se bodo borili angleški, ruski, japonski, francoski, ameriški velekapitalizem; vpoštevati pa se mora tudi Kitajska.

Nemške vprašanje

vsaj na videz nič ne napreduje. Govori se, da Mac Donald kmalu odpotuje v Pariz, da sklene s Poincaréjem določen načrt glede razpletja tega težavnega problema. Kakšen bo rezultat in kolika bo njegova vrednost, je pokrito še z neprodno temo. Francija Ruhra ne bo rada zapustila, na vsak način pa bo zahtevala ustanovitve nevtralne renške republike. Ker mnogim Angležem to ni prav, ker jih spominja na Napoleonovo kontinentalno politiko, bodo seveda zahtevali velikih protikoncesij in tako bo vedno en imperializem stal proti drugemu. Sploh se vse države vračajo k politiki močne roke v zunanjih zadevah.

Anglija

na primer drži Mac Donald predvsem zato, ker ga smatra kot človeka, ki ni v prošlosti

prevzel nobene obveznosti nasproti komurkoli, za najbolj sposobnega, da vodi močno zunanjo politiko. Vsled tega se delavska vlada drži kljub temu, da v notranjepolitičnem oziru zadeva na težkočo za težkočo. Tako n. pr. je bila zdaj vložila v parlamentu predlog za varstvo stanovanjskih najemnikov, po katerem lastnik ne sme odpovedati najemniku, četudi nič ne plača, ako je brezposeln. Tako liberalci kakor konservativci so dvignili cel vihar proti temu zakonu, končno so pa le pristali na kompromis, po katerem bodo lastniki v takem slučaju dobili stanarino povrnjeno od države iz fonda za brezposlene. To se pravi, obe stranki Mac Donalda za vsako ceno vzdržujeta, ker stoji pravkar pred odločilnimi pogajanjmi s Francijo, oziroma z vsemi velesilami sploh.

Politične vesti.

+ Pašićevo pismo »slovenskemu ljudstvu«. Ministrski predsednik Nikola Pašić je naslovil na organizacije in pristaje svoje velesrbske stranke proglas, za radikale v Sloveniji pa je poslal posebno pismo, ki so ga snoči dali radikali po Ljubljani plakirati. Pismo je dokaz, v kakih škripcih da se nahaja »lorukajoča« (»Jutrova«) Pašićeva vlada. Da se vlada korupcije in nasilja tudi s tem pismom g. Pašića identificira z državo, se ne bo nihče čudil. Zanimivo je v celem pismu samo vprašanje, kaj bi se zgodilo, če opozicijski blok zmaga. Teh skrbi lahko rešimo radikale: Konec bo ministrskih in drugih korupcij!

+ »Slovenski narod«, ki se ogorčuje nad našo borbo zoper režim korupcije, naj točno prebere danes objavljeni proglas srbske zemljoradniške stranke.

+ Na naslov SLS je nekdo, ki se označuje za njenega pristaša, v »Murski Straži« napisal nekaj misli, ki jih 5. t. m. ponatiskuje »Avtonomist«. Ker te besede očitno niso napisane z zlohotnim namenom, se nanje lahko odgovori čisto mirno v nadi, da bo pisec izprevidel, da se nahaja v nehoteni zmoti. Stranki očita, da se hoče v njej »od gotovih krogov vpejati nekakšna diktatura mišljenja«. Pisec je menda sam čutil, da se ne more opirati na kaj določenega, ker govori o »nekakšni« diktaturi. Vsakemu strankarju mora biti dobro znano, da se vse strankine instance SLS svobodno volijo, da v njih vsak član sme svobodno povedati svoje mnenje in da se brez članov ničesar ne sklepa, vrhovna instance SLS pa ima v določenem času priliko vse delovanje svojih funkcionarjev podvreči kritiki in jim izreči zaupanje ali nezaupanje, ter, če se ji zdi potrebno, izvoliti druge. Tudi ni res, da bi se kdo v SLS napadal osebno ali pa kot »brezverec«, če ima drugačno politično mišljenje. Stvari se v časopisju SLS označujejo s svojim pravim imenom: strankarska nedisciplina z nedisciplino, nekorektni nazori o veri ali cerkvi se zavračajo kot taki, različno politično naziranje se ugotavlja in zavrača kot tako. Nazori pa, ki se dajo spraviti v sklad s temeljnimi smernicami stranke, se nikoli niso napadali. Tudi ne stoji, da bi bila politika vodstva in časopisja SLS dvolična, kakor meni pisec, ker se vodstvo v Belgradu dogovarja z Radićem, doma pa njegovo politiko, v kolikor jo smatra za pogrešno, zavrača. Stranka se pač mora v interesu države in sovpilva na njene posle dogovarjati z vsakomur, s katerim more za določene cilje iti taktično skupaj, četudi se z vsemi njegovimi političnimi smernicami ne strinja. Tako se »Jugoslovanski klub« dogovarja tudi z Davidovićem, dasi se z vrhovnimi liberalnimi načeli njegove stranke ne strinja, pač pa je tudi v njej

Dr. W. M. Mac Govern.

Preoblečen v prepovedani Tibet.

(Dalje.)

Vihar.

Mac Govern nadaljuje :

Drugo jutro, po obisku pri Dalai-lami, je izbruhnil vihar. Sčasoma je toliko ljudi zvedelo za mojo navzočnost v Lhazi, da se ni dala več prikriti. Poročilo je prišlo tudi do menihov; in ko sem se zbudil, sem videl pod oknom množico ljudi, še kar naprej naraščajočo. Popoldne je postal položaj opasen. Nekaj bolj pogumnih junakov je začelo tuliti in rjuti, in vpili so, naj se pokazem. Drugi so se pa drli: »Dol s tujci! Zmeraj bolj glasno je postajalo vpitje, zmeraj bolj grozeči so bili izrazi sovraštva. Krepelci in kamni so začeli frčati po zraku. Zmeraj glasneje so vpili, zmeraj bolj sovražni so postajali glasovi. Slednjič je grmela k meni gor cela pesem sovraštva, vedno več krepelcev in kamnov je frčalo po zraku. S sreči sem slanoval v drugem nadstropju, torej precej visoko. Pa je vseeno priletelo par kamnov gor, in ubili so okno iz stekla, ki je v Tibetu tako dragoceno. Ker pa množica ni imela pušk, ni mogla ničesar opraviti. Kaj pa, če bi vdrla v hišo? Kakor vse hiše v Lhazi, je bila tudi moja hiša zgrajena okoli notranjega

dvorišča. V pritličju so bili samo hlevi in obokani prostori, edina pot v hišo je šla skozi velika lesna vrata; dal sem jih zapreti in od znotraj podpreti. Množica je tolkla po njih in se je zaganjala vanje, a veliki tramovi so dobro držali. Kje druge bi bili hišo morebiti zažgali, a v Tibetu so vse hiše zgrajene iz kamna ali pa iz opeke, posušene na soncu in se jih ogenj ne prime. Da pa ne bi kdo drug iz hiše vrta odprl, sem postavil dva moja kulija za strano tja. Razburljivo je ilo in vendarle mirno, ko sem poslušal, kako so prijazni Tibetanci zunaj razgrajali in hoteli videti mojo kri; povedati moram, da so se Sikki mezi dosti bolj bali kakor pa jaz. Tedaj mi je prišlo na misel, kaj, ko bi si ogledal obleganje moje trdnjave od zunaj. Prav hitro sem se spet prelevil v kulija, sem šel iz hiše skozi majhna skrivna vrata na zadnji strani in sem se pomešal med drhal. Da ne bi vzbudil pozornosti, sem včasih tudi jaz divje in besno zakriknil in zarjovel, in da bi bilo še bolj lepo in resnično, sem pobral tudi jaz par kamnov in sem jih vrgel gor na trdnjavo. Pa sem zelo slabo meril in sem ubil stekleno okno v prvem nadstropju. Pol ure sem vpil in metal, potem sem se pa naveličal in sem šel nazaj v hišo. Pozneje sem zvedel, da je imel Tsarong pripravljeno vojaštvo in da bi mi bil prišel na pomoč, če bi bila množica hišo zares naskočila. Ko se je začelo mračiti in so postali oblegovalci lačni, so se polagoma razšli. V naslednjih dneh se je včasih zbra-

la še kakšna majhna gruča pod mojim oknom, in slišal sem neljubeznive opazke, a resno mi ni nihče več grozil. Medtem so bili pa tudi zvedeli, da me vlada ščiti. Ker so pa menihi še vedno ščuvali proti meni, smo postavili za vse slučaje stražo k vratom; in ker me je vlada rotila, naj ostanem za časa meniškega gospostva doma, sem bil od 27. februarja do 13. marca nekakšen državni ujetnik v prepovedanem mestu. To ujetništvo je bilo pa prav prijetno. Prvič sem od svoje bolezni popolnoma okreval in sem se odpočil, Tsarong in drugi odlični možje so mi pošiljali živila, potem sem pa sprejemal tudi razne zanimive tibetske dostojanstvenike, častnike, duhovnike, trgovce in državne uradnike. Prihajali so me obiskat, veliko sem govoril z njimi o sedanjem življenju in o razmerah v Tibetu in veliko sem zvedel od njih.

Vsak dan so šli sprevidi mimo mojega stanovanja, gledal sem jih z okna dol. Tako se mi je nudila prilika posebne vrste, da sem študiral svete verske obrede in običaje tibetskega budizma. Posebno zanimiva je bila velika procesija z bakljami, 3. marca; Dalai-lama sam jo je vodil. Ob navzočnosti vseh dostojanstvenikov se je premikal v luninem svitu obhod po cestah Lhaze, uradniki v srednjeveških opravih. Za Dalai-lamo in njegovim dvorjanstvom je korakal oddelek tibetskih vojakov, izvežbanih od Tsaronga, z modernimi puškami, a v starih angleških uniformah. V luči nešte- tih bakeli in v mesečnem svitu vršči se

sprevod je bil zelo svečan in neizbrisen mi je spomin nanj; a ravno v najbolj svečanem trenutku je vojaška godba zaigrala koračnico, kakor je bolj neprimerne ni mogla, staro angleško pivsko pesem, s prav nepobožno vsebino.

Prišel je dan, ko sta meniha-župana odložila svojo službo in jo oddala zopet posvetnim mestnim oblastim. Še isti večer so odšli skoraj vsi menihi iz mesta, in zdelo se mi je čudno prazno. Mislim, da Lhaza navadno nima več ljudi kako 20.000, novoletni prazniki pa privabijo petkrat večje število. Od tedaj naprej sem se lahko sprehajal po mestu, kolikor sem se hotel, sem delal krajepisne in druge zapiske, kakor se mi je ljubilo; sploh bil sem čisto sam svoj gospod!

Nazaj v Indijo!

Sčasoma sem se pa le naštudiral in nagledal in hotel sem nazaj v Indijo. Ne vem zakaj, a kar tako me niso pustili ven, in šele čez teden dni mi je dalo ministrstvo dovoljenje za odhod in so mi izročili potne liste. Dovolili so mi tudi, da sem med potjo lahko uporabljal službena uradniška počivališča, ki so bolj udobna kakor navadna; dali so mi tovrstno in jezdno živino in celo oboroženo spremstvo, če bi med potjo menihi ali pa drugi prijatelji me vendarle napadli. A vse je šlo gladko. Potovali smo v Gjangtze in potem po stari poti v Yatung in skoz Sikkin nazaj v Indijo. 17. aprila sem bil spet v angloindijskem Dardžilingu.

Potovanje v Tibet je bilo končano.

nekaj političnih točk, ki omogočajo sodelovanje za izvestne cilje in za izvestno dobo. Iz tega pa ne sledi, da bi se ne smejele zavračati one točke programa takih strank, ki se z našimi ne strinjajo in ki jih mi ne smatramo za prave. To velja seveda tudi za Radića. Sploh je velika napaka sicer dobromislečnih ljudi, da se dajo preveč vplivati glede presoje SLS od nasprotnega časopisa, ki v zlobnem namenu kapa strup med javnost, da izpodkoplje tla ne samo SLS, ampak še bolj sistemom krščanskemu kulturnemu nazoru, ki ga naša stranka zastopa. Tej psihozi so žal podlegli nekateri, ki zdaj dajo v »Murski Straži« in »Avtonomistu« temu izraza, ne da bi pomislili, kako malo s tem koristijo stvari, katero hočejo zastopati in kako nevede in nehote opravljajo posle za zaklete nasprotnike njihovega lastnega nazora.

— Vojvodinski demokrati. Razcep v demokratski stranki je našel vojvodinske demokrate docela nepripravljene. Njihovo glasilo »Jedinstvo« v Novem Sadu doslej v tem predmetu še sploh ni zavzelo stališča. Krajevna demokratska organizacija je sklicala te dni sestanek zaupnikov, na katerem so izvolili odbor treh članov: enega Pribičevićeva in enega Davidovičeva pristaja ter enega nevtalca — ki je odpotoval v Beograd, da se pogaja z obema skupinama in nato poroča stranki. Dotlej ostanejo vojvodinski demokrati nevtralni.

— Sestanek pokrajinskega sveta Hrv. pučke stranke v Dalmaciji. Dne 26. marca t. l. se je vršil v Splitu v navzočnosti strankinega predsednika Stjepana Barića in tajnika dr. Janka Šimraka sestanek pokrajinskega sveta Hrv. pučke stranke. O delu in položaju ljudske stranke v Dalmaciji je poročal tajnik Vodašević, nakar je obširno govoril o smernicah HPS dr. Šimrak. Po dovršeni razpravi so sklenili več resolucij, v katerih ugotavljajo pravilnost taktike HPS, naglašajo, da se bo stranka nadalje borila za zakonodajno avtonomijo zgodovinskih pokrajin, protestirajo proti parcelaciji Dalmacije, naglašajo važnost kulturnih in socialnih vprašanj in zahtevajo, da se pri njih reševanju uveljavi program HPS, protestirajo, da se v Dalmaciji še niso izvršile občinske volitve in pozivajo vlado, naj pri sklepanju trgovske pogodbe z Italijo ne izda naših interesov, ker bi to povsem uničilo zadnje gospodarske moči Dalmacije.

Dopisi.

Hotedersica. Dne 31. marca nas je posetila obmejna komisija, namreč g. polkovnik Daskalović in italijanski delegat. Tedaj se je izvršil pravi plebiscit in demonstracija hotederskega prebivalstva. Uro pred prihodom je nekdo prinesel iz Logatca vest, da se je obmejna komisija peljala v Planino in da pride baje tudi v Hotedersico. Bliskoma se je vest raznesla po vasi in tudi v pol ure oddaljeni Novi svet, ki je danes pod Italijo. Mlado in staro, možje in žene, vse je drlo skupaj, ko se je prikazal avto. G. polkovnik Daskalović si je nekoliko ogledal mejo, kakršna je sedaj, dočim ga je ljudstvo mirno z utripajočim srcem gledalo, kaj poreče. Nato so ga nekateri možje z županom vprašali, ali se pomakne meja nazaj na občin. mejo proti Črnemu vrhu, in jim je odgovoril: »Dragi moji! Granica se povlači, kao je sada, ne može da ide drugičje.« Tedaj pa je buknila na dan osuplost, žalost, jeza in iznenadenje. Čuli so se vzkliti: Sam h... se ne bi zmislił take meje kot je ta. Le napravite jo, takoj jo bomo podrli in če nas pobijete pri tem, nič zato, boljša je hitra smrt, kakor počasen pogin. Mi hočemo naše polje, naše travnike, naše gozde, ker so naši in samo naši. S čim se bomo pa živeli, mar naj zobjemo pesek v Košu (kraj, kjer se pesek koplje). In mi, ki smo pod Lahom, ali naj hodimo 3 ure daleč v cerkev in 7 ur na postajo, ko imamo vse pred nosom. Usmilite se nas, drugače propademo! Tako in podobno je šumelo v množici; če bi se razglasila smrtna obsodba nad celo vasjo, ne bi bilo huje učinkovalo. In upravičeno. Naš položaj je res trajno nevarljiv. Tri četrtine posestnikov ima svoja posestva preko meje, pa niti en dan ni sigurno za prehod. Vedno so sitnosti, nikoli ni vse v redu. Ob solničnem zahodu mora biti že vse doma, delavci, živina in kar hoče kdo pripeljati ali prinesiti. Pristojbin, kolkov za tranzit in carine od lesa ni nikoli dovolj. Kje bomo pa vzeli? Prej nam je za občinske potrebe donesel mnogo lov in je bila občina sploh davčno močna, sedaj je to vse minilo, občina je na ta način uničena. Oni pa, ki so preko meje, imajo do cerkve in prodajaln 3 ure daleč, do mlinov in žag pa še več. V suši ni vode; ali bodo šli v Idrijo po njo in do železnice imajo 50 km daleč v Ajdovščino. Gospodje pri komisiji, imejte razsodnost in pustite nas živeti. Naša dolina je po naravi skupna in teži na Logatec, tam je nje izhod. Zato nas ne trgajte s to nesrečno mejo, ker radi teh par kvadratnih kilometrov ne bo Jugoslavija nič boljša in Italija nič slabša, mi pa bomo vsaj v položaju, da bomo mogli živeti. Vemo, da bi nam g. Daskalović rad vstregel, če bi mogel, zato se obračamo na italijanskega delegata kot razsodnega človeka, naj vpoštevata glas našega ljudstva, ki ga je dvignilo še en-

krat v zadnjem trenutku v skrbi za svoj obstanek.

Grahovo pri Cerklju. V nedeljo, dne 30. marca popoldne je JDS sklicala shod v gostilno, kjer so se zbrali le običajni nedeljski gostje, med njimi tudi jaz. Govornik JDS je napadal vse stranke, le svojo je hvalil. Spravil se je tudi na duhovnike in je bil mož hud, češ da se na prižnici govori o politiki. Tedaj sem jaz dejal: Duhovnike pa le v miru pustite, ker s tem ne boste na deželi ničesar opravili. Duhovnik ne hodi tako po gostilnah kakor mi, da bi se tam razgovarjal, zato lahko s prižnice kaj pove. Če pa govori na prižnici kaj nedovoljenega, ga pa naznanite, bo ravno tako kaznovan kot vsak drugi. »Jutro« se je v svojem poročilu o tem shodu seveda zlagalo. Trdi namreč, da sem jaz rekel, da duhovnik ne sme v gostilno. To je grda laž! Če pa kdo hoče po Grahovem muhe lovit, naj pride takrat, kadar so, ne pa takrat, ko jih ni. Se ne izplača. — Matevž Hiti, posestnik in kovaški mojster v Grahovem.

Dinarski dan.

Danes se vrši v Ljubljani in Mariboru »Dinarski dan«. Občinstvo prosimo, da daruje za vestfalske Slovence vsaj po en dinar. Naša dolžnost je, da pomagamo gladoječim rojakom v tujini.

Dnevne novice.

— Računske takse za ljudske in dijaške kuhinje odpravljene. Po novem taksnem zakonu se mora plačevati 20 par od vsakega gostilniškega računa. Finančna oblast v Ljubljani je bila tako rigorozna pri interpretaciji te odločbe, da je zahtevala celo od računov in Ljudski in dijaški kuhinji označeni znesek. Proti tej praksi je poslanec Škulj vložil oster protest na finančnega ministra z zahtevo, da se označena ostra interpretacija nemudoma ukine. Minister Stojadinović je ugodil zahtevi g. Škulja in poslal odgovor z vsebino. »Označena« odločba je bila izdana z namero, da se s to prakso obremenijo samo ona podjetja, ki delajo z dobičkom t. j., da s to takso obremenijo jedince, ni pa bila namerna, da se obremene dijaške menze, narodne kuhinje in asili za siromašne, katere podpira ali država ali samoupravna organizacija ali humana društva. Logično je tedaj, da dijaška in Ljudska kuhinja ne podleže označeni taksi. Da se take »greške« ne bi več dogajale, je generalna direkcija posrednih poreza izdala potreben odlok, ki se dostavlja vsem finančnim oblastem, kot tudi finančni direkciji Ljubljana. — Gotovo bo s tem precej pomagano vsem našim institucijam, ki delajo iz humanega in karitativnega namena za uboge dijake in uboge ljudske sloje.

— Konferenca dalmatinskih škofov. Konferenca dalmatinskih škofov v Dubrovniku so se te dni zaključile. Obdelali so vsa nujna vprašanja, tičočna se cerkve, njene uprave in ustanov v Dalmaciji, dalje so razpravljali o zavodu sv. Jeronima v Rimu in o staroslovenskem misalu. O konferenci in njenih sklepih so sestavili spomenice in uvedli potrebne korake, da se sklepi uresničujejo.

— Nenadna smrt odlične Dubrovničanke. Dalmatinski Hrvat Ivan Milić iz Janjine se je bil pred dobrim letom s svojo soprogo vrnil iz Argentini v Dalmacijo ter se naselil v Dubrovniku, kjer si je bil sezidal vilo. Toda že čez dobre tri mesece je Milić umrl. Njegova soproga, rojena Argentinka, mu je dala zgraditi lepo grobnico, nato se pa koncem minolega meseca odpravila na pot v Argentino, da obišče sina edinca ki je zdravnik v Villaconstucion. Toda na potovanju je gospa v Beogradu obolela in umrla. Pokojnica je bila tako v Argentini kakor v Dubrovniku znana kot velika dobrotnica revežev.

— Za koga država nima denarja. Te dni bi bilo moralo oditi iz zagrebske gluhonemnice 32 gluhonemnih otrok, ker je vlada odrekla zanje nadaljno podporo. Da prepreči ta zločin nad bedno gluhonemo dečo, je zagrebska mestna občina prevzela stroške zanj do konca tek. leta. Smo res lepa država, ko nam vedno zmanjka sredstev ravno za najbednejše: bolnike, sirote, gluhonemce, invalide itd., dočim je sicer denarja vedno na pretek, če gre za zarado ali parado.

— Umrla je v Naklem 3. aprila po dolgi bolezni ga. M. Črnilec, sestra mošenjskega župnika in tašča naklanskega župana. Svetila ji večna luč.

— Preosnova nižjih kmetijskih šol. Na konferenci ravnateljev nižjih kmetijskih šol, ki se je koncem februarja vršila v Beogradu, so sklenili resolucijo, ki zahteva: Šolski pouk na nižjih kmetijskih šolah naj traja vedno tri leta in je izjemoma dve leti; ustroj nižjih kmetijskih šol naj se uredi z novim zakonom; dokler tak zakon ne bo uveljavljen, naj se pouk in uprava na šolah preosnuje tako, da bo teoretični pouk v največjem skladu s praktičnim; v to svrhu je konferenca izdelala nov pravilnik in ga predložila pristojnemu ministru; nižje kmetijske šole naj se nazivajo po svojem tipu: poljedelske, živinorejske in vinogradniško-sadljarske šole; položaj in prejemki učiteljstva na nižjih kmetijskih šolah naj se popolnoma izenačijo s položajem in prejemki srednješolskega učiteljstva; učiteljem nižjih kmetijskih šol, ki položaj državne strokovne izpite, naj se prizna profesorski naslov.

— Metropolijska palača v Skoplju. Ministrstvo za vere je sklenilo, da se nadškofijska zgradba v Skoplju prenove ter je v to svrhu dovolilo kredit 194.000 Din.

— Prva razstava Srbskega planinskega društva se vrši v Beogradu od 18. do 27. t. m. Razstava bo nameščena v II. moški gimnaziji.

— Dopolnitev gimnazije na Sušaku. S prihodnjim šolskim letom se otvori na sušaški gimnaziji osmi razred ter postane s tem zavod popolna višja gimnazija.

— 40 letnica belgrajskega kolodvora. Te dni je poteklo 40 let, odkar je bil otvoren belgrajski kolodvor. Tedaj je opravljalo vse posle na postaji borih 20 železniških uradnikov. V minolemu letu je pa znašal promet na belgrajskem kolodvoru: Dospelo je 42.836, odšlo pa 42.891 potniških vagonov; blaga je pri-

spelo 605.740 ton. Celokupni dohodki so znašali 144.719.753 Din in 861.200 francoskih frankov ali dnevno 406.515 Din in 2359 francov. Potnikov prihaja in odahaja dnevno do 10.000.

— Paketni promet s črnogorskimi poštami Andrijević, Beranami, Bijelim poljem in Kolašinom, ki je bil zaradi silnih snežnih zametov ukinjen tri mesece, je zopet vpošavljen v celom obsegu.

— Požar v slavonskih mlinih. Te dni sta v osješki okolici zgorela dva mlina; škoda znaša nad 200.000 Din. — V Slav. Brodu je zgorel Dembovičev velemlin; škoda cenijo na 2 milijona dinarjev.

— Tatvina. Pri Prešernu na Gorici pri Radovljici je neznanec pokradel precej perila iz podstrešja.

Gospodarstvo.

A. Cvenkel:

Odmevi planinskega dne v Kranju.

Kako velike važnosti je planšarstvo, nam je pokazala velika udeležba planincev od mrzlih Rateč in Bohinja, iz Selške doline, Sorice pa noter do zadnje, bujne kamniške planine. Nehote mi je prišla na misel prelepa zdravica Vodnikova: Pridi Gorenjč z mrzle planine!

Poročila gg. poročevalcev, planinskih odborov ter cela debata pa nam je povedala tudi jasno in glasno, da je planšarstvo za gorenjskega kmeta in njegov obstoj življenjskega pomena in da čaka, kakor je šlo danes svojo rakovo pot, ne sme in ne more iti več dalje. Žal, da so ravno pašniki in planinske razmere pri nas tako zelo zamolane in zanemarjene kakor nobena druga panoga našega gospodarstva. — Težka je naloga, ki so jo prevzeli planinski odbori; zboljšati naše planine, povzdigniti planšarstvo na ono stopinjo, na katero mora priti, ako hoče biti vir našega blagostanja. Priznati pa moramo, da so vsi merodajni možje pokazali res dobro voljo in to nam daje nov pogum, da pridemo enkrat, četudi ne tako hitro, do svojega cilja. Na planinskem dnevu smo začrtali na široko naše smernice. Ako jih stvarno in vsestransko preumrmo, bo stvarni sami gotovo le v korist in vseobči želji, da se ta vprašanja obravnavajo tudi v časopisu, ustreženo.

Naše visoke gorenjske planine, posebno one v Bohinju, so nekaj posebnega, nekaj tipičnega. Na meji so med toplim primorskim in mrzlim alpskim podnebjem. V njih se hitro menja vročina in mraz. V juniju in celo v juliju ni nič čudnega, ako zjutraj najde planšar svojo živino ležati v snegu. Večinoma so strme in razdravne, tudi lepe planjave in kotline z res pravo planinsko pašo, ki je silno tečna in zdrava. Ozke doline in male kmetije na Gorenjskem morejo živino pač prezimiti, nikakor pa je ne morejo preživiti čez poletje. Brez planinske paše bi gorenjska živinoreja bila takoj uničena, ker bi nehala izrežati planinsko plemensko goved, planinsko zelo čislane koje, pa tudi mlekarstvo in sirarsko bi bilo namah uničeno. Gorenjec je in mora biti navezan na svojo planino, kakor Dolenjec na svoj vinograd, ker brez planine nikakor ne more izhajati.

VZROKI ZA PROPADANJE PAŠNIH PLANIN.

Veliko število naših krasnih planin nam priča, da so naši pradedje dobro umeli veliki pomen planin in planšarstva. Gradili in napravili so planine prav povsod, kjer je bila lega in zemlja za to količjak pripravna. Žal da poznejša doba ni imela smisla za planine in veliko število planin je propadlo, veliko je popolnoma zaraslih z drevjem in grmovjem, veliko je zanemarenih. Prejšnja avstriska gozdna uprava je štela gozd in gozdarstvo na škodo planin in pašnikov. To vidimo in občutimo vsepovsod. Samo nekaj drastičnih primerov. Planina »Vodice« na Jelovici je imela prvotno pašnih pravic v eraričnih gozdovih verskega zaklada in gozdnega erarja za 123 glav živine in se je v resnici tudi toliko glav tam prepaslo in preredito v poletni pašni dobi. Pozneje pa je zemljiškoodvezna in vravnalna komisija vravnala ali bolje rečeno vedno in večkrat reducirala to število in se je leta 1881 to število znižalo na 21 glav govedi. Pa še za to število živine so skrčili pašno dobo in jo določili samo do konca avgusta. Kajne da, res lepo podpiranje živinoreje in planšarstva! Takoj sosedna planina »Kocijanarica« je prerediti 40 glav govedi, danes ne prerediti niti treh repov več. Zopet sosedna planina »Bodlajka« je popolnoma opuščena in le še nekaj kamnov nam priča, kje da je stala planinska koča in je vrvelo veselo planinsko življenje. Preje lepa planina je sedaj zaraščena popolnoma z gostim smrekovim gozdom. Erarična gozdna uprava je pritiskala z močnim obročem od vseh strani: z nasadi, prepovedi paše po golosekih, z vednimi pretujami in kaznimi. Že itak težko stališče kmeta-planinca je popolnoma zrahljalo. Končno je lahka stvar pokupiti servitutne pravice od posameznih kmetov, spretno izrabljajoč njih ozko sebičnost. Posamezni planinci so se sicer trdovratno upirali, toda temu toku časa niso bili kos. Omagali so drug za drugim. Dobro podkovanemu in organiziranemu gozdarstvu je neorganizirano planšarstvo moralo podleči.

Planine so se zaraščale in pogozdovale — pašo in planin je bilo vedno manj. Vsak zaveden planinec je gledal z žalostjo in skrbjo v bodočnost. Temu nesmiselnemu početju je storil deloma konec kranjski deželni zakon iz l. 1891, za katerega se je najbolj trudil tedanji deželni poslanec gosp. župnik Fieber. Ta zakon prepoveduje planine v splošnem zasajevati in jih porabljeni za druge namene kot planine. Tedaj šele so je naše planinstvo zavedlo, kam plove. Nasprotje med gozdarstvom in planšarstvom pa je poostro tudi način gozdarstva in deloma narava sama. Sedanje gozdarstvo je usmerjeno v pridobivanje skoro izključno le trgovskega, stavbenega in rezanega mehkega lesa, torej v gojitev igličastega drevja. Ko so si naši predniki gradili planine, so večinoma še listnati gozdovi pokrivali Jelovico, pa tudi po Karavankah so bili večinoma listnati ali zelo mešani gozdovi.

Ker še ni bilo železnice, ni nikdo gojil mehkega lesa, ker ni bilo mogoče izvažati ga v tujino kot stavbeni ali rezani les. Za tu na Gorenjskem zelo razvito fužinarstvo v Bohinju Kropi, Kamni gorici, na Jesenicah, v Trzinu, pa se je porabilo ogromno oglja. Zato je bilo po vseh gozdih silno veliko kopišč za kuhanje oglja tako tudi po eraričnih gozdih in namen tedanjega gozdarstva je bil dobiti iz gozda kolikor mogoče več in lepega oglja. Zato niso pustili nikdar bukovemu drevju se debeliti, ker je srednje debel les najboljši za oglje. Golosekov in kopišč je bilo dovolj, pa tudi paše pod tako razredčenim in listnatim drevjem ni zato nikdar primanjkovalo. Zato vidimo, da se je tedaj na majhnih planinah, kje pa so imele servitutne pašne pravice v takih gozdovih, prerediti nenavadno veliko število živine. Prav poseben dokaz za to so n. pr. zgoraj navedene tri planine, ki imajo le po par hektarov odkazane planinske zemlje, servitutne pašne pravice po velikem kompleksu eraričnih gozdov.

Ko pa so se razmere spremenile, in se je začel izvažati mehki stavbeni in rezani les, se je z državnimi sredstvi močno začel gojiti igličasti gozd. V sklanjenem gozdu in pod igličastim drevjem z gosto, skoro neprodno senco, z gostimi, površnimi koreninami, z vedno odpadajočimi iglami pa je pašna popolnoma izgubljena. To vidimo pri ravnokar omenjenih planinah. Čimbolj je oklepal črni, igličasti sklenjeni gozd mali planinski prostor, tembolj se je zmanjševalo število živine in, ko ga je oklenil popolnoma, je bila planina skoroda uničena. Taka tla so vsled odpadajočih igel in površnih korenin kislja gozdna tla in trava tam tudi po večini kislja in slaba. Zato tudi v razredčenem, igličastem gozdu ni pričakovati dobre paše. — Jutri izpregovorimo o pašnih ovirah.

* * *

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na zadnjem svinjskem sejmu v Mariboru so bile cene sledeče: mladi prašiči, 5—6 tednov stari, ko mad 225—250 Din, 7—9 tednov stari 275 do 300 Din, 3—4 mesece stari 650—700 Din, 5—7 mesecev stari 1050—1300, 8—10 mesecev stari 1625—1700 Din, 1 leto stari 1750—1875, 1 kg žive teže 17.50—20, mrtve 22.50—27.50 Din, 1 komad svinjske kože 200—300 Din.

g Volesej v Londonu in Birminghamu. Britanski industrijski volesej se bo vršil v Londonu od 28. aprila do 9. maja, v Birminghamu pa od 12. maja do 23. maja.

g Prodaja hrastovega lesa. Direkcija šum v Ljubljani razpisuje 754 m³ hrastovega lesa za tehnično porabo v Krakove mv Kostanjevici. Pravilno kolokovane in s 10 odstotnim vadijem opremljene ponudbe je poslati do enajstih 24. aprila 1924 Direkciji šum v Ljubljani (Križanke).

g Francoski dohodki iz Poruhirja. V tretjem tednu preteklega meseca je šlo iz Poruhirja na račun reparacij v Francijo, Belgijo, Luksemburško in Italijo 494.000 ton premoga (v drugem tednu 370.000 ton).

g Milijonske novčaničice na Mažarskem. S 1. aprilom so prišle v promet na Mažarskem nove novčaničice za 1 milijon K mažarskih.

BORZA.

Zagreb, 4. aprila. (Izv.) Italija 3.5460—3.5760, London 349.50—352.50, Newyork 80.77—81.77, Pariz 4.70—4.75, Praga 2.4050—2.4350, Dunaj 0.1140 do 0.1160, Curih 14.15—14.25.

Curih, 4. aprila. (Izv.) Pešta 0.0080, Berlin 1.23, Italija 25.10, London 24.78, Newyork 574.25, Pariz 32.90, Praga 17, Dunaj 0.008070, Bukarešt 2.95, Sofija 4.1250, Beograd 7.10.

Orlovski stadion.

Najvelikopoteznejša akcija, ki je potegnila nase največjo pozornost vsega slovenskega naroda, je gotovo gradnja orlovskega stadiona v Ljubljani. Ob V. kat. shodu, ko se je takorekoč v potu obraza prostovoljnih delavcev (veliko inteligence) mogel pripraviti vsaj zašilni prostor za nastop 2000 telovadcev in do 50.000 gledalcev, je moral vsak udeleženec sprevideti, da je to najsmelejša, a tudi najpraktičnejša poteza zgraditi v Ljubljani stolno telovadišče, kjer se bodo prirejale najznamenitejše in najboljše prireditve, telovadnega, športnega značaja itd.

Razgled po velikih evropskih mestih. Berlin, Pariz, nam kaže razmah telovadbe in športa predvsem v njihovih stadionih, kjer je edino mogoče razviti vse panoge telovadbe in prireditve telovadne nastope in tekme. Naša orl. organizacija je tehnično že tako se povzpela, da je stalen stadion nujna zahteva. Zato mora vsakdo le pozdraviti ta načrt in pomagati, da se že začeto delo zgradbe nadaljuje in konča.

Da se omogoči gradnja velike akcije, pozivamo vso kat. slov. javnost, da se v tekočem letu najiskrenejše oklene tega podvzeta in najkolikormo žrtvuje v denarnih prispevkih, ki jih bodo pobirali ali naši orlovski odseki, ali pa jih blagovolite poslati direktno na Orlovo Podvezo, Ljubljana, Ljudski dom.

Zlasti naj se zavežejo premožnejši sloji, da bodo vplačali osnovni kamen po 1000 Din, ki jih lahko plačujejo v obrokih. Vsakdo, ki prispeva osnovni kamen, ima dosmrtno pravico do brezplačnega sedeža na vseh prireditvah, ki se bodo vršile na stadionu.

Stadion naj postane spomenik, najlepši, kar jih zmora Slovenija, spomenik kat. poštvalnosti. Naša mladina potrebuje podpore vsega naroda, da vzraste rod, ki bo telesno čil in krepak, duševno poln idealov in resnosti, zato naj vsakdo položi svoj narodni obolus na areno Stadiona.

Primorske novice.

p Volivni shod v Marezigah. Med mnogimi drugimi shodi je minolo nedeljo volivni odbor slovanske stranke priredil volivni shod tudi v Marezigah nad Koprom. Ta slovanska postojanka je fašistom posebno na srcu in nakakujejo jo s posebno besnostjo. Tragičnih dogodkov ob zadnjih volitvah se še vsi spominjamo, a tudi kasneje so fašisti že opetovano povzročili v Marezigah krvave nastope. Seveda so počastili s svojo navzočnostjo tudi nedeljski volivni shod. Pridrveli so s kamijonci iz Kopra in se naznanili na svoj priljubljeni način: s strel z revolverja. Ker je bil slovenski govornik dr. Berce že preje dovršil svoj govor in je za njim lomil kopje za fašistično listo občinski tajnik odpadnik Pecenco — to je bil Pecenco —, so se začeli ljudje ob prihodu fašistov razhajati. Na prošnjo slovenskih govornikov so pa volivci vendar še ostali in poslušali izvajanja fašističnega voditelja dr. Petrisa. Njegove besede niso napravile na nikogar najmanjšega vtisa, ker so obrabljene fašistične obljube in grožnje itak že vsem znane. Shod se je zaključil s popolnim uspehom za slovansko stvar.

p Nova žrtve narodnih odpadnikov. »Gor. Stražac« poroča, da je te dni odšel iz Rihemberka kaplan g. Leopold Arko kot žrtve obrekovanja domačih brezvercev in narodnih odpadnikov. G. kaplana so spremljali na postajo bajoneti, toda tudi stotine domačinov, ki so svojem dušnemu pastirju ohranili zvestobo in hvaležnost do onstran milosti italijanskih oblasti.

Štajerske novice.

š Županski tečaji. Županski tečaji na Štajerskem, katere je priredila županska zveza, so povsod izborni uspeli. Zadnji tečaji so se vršili v Kozjem, v Ljutomeru in v Prekmurju v Murski Soboti. Zlasti med prekmurškimi župani je vladalo veliko zanimanje za tečaji; zbralo se je nad 120 županov in občinskih odbornikov iz vseh delov Prekmurja.

š Industrijskija Majšperga. Trg Majšperg pri Pragerskem je postal znamenit vsled velikih skladih premoga, katere so pred par leti odkrili in začeli eksploatirati. Sedaj je podjetje, tigar last je premogokop, zgradilo ozkotirno železnico med Pragerskim in rudnikom ter tako omogočilo odvoz premoga. Isto podjetje gradi sedaj v Majšpergu elektrarno, ki bo za ves okraj velikega pomena.

š Magistrat v Mariboru razpisuje mesto tehničnega ravnatelja pri mestnem električnem podjetju. Prošnje je poslati magistratu do 15. aprila, nastop službe pa je takoj po sprejemu.

Ljubljanske novice.

lj Ljubljanska elektrarna. Podpisani sem pred kratkim objavil v »Slovenec« dopis pod zgorajšnjim naslovom, da bi se pričela diskusija strokovnjakov in interesentov in so se kmalu na to pričela razpravljanja Starešinstva in povabljenih gostov v Akademskem domu. Ing. dr. Vidmar pa je napravil tozadevno predavanje za široko publiko v dvorani Uniona. Zelo mi je bilo žal, da se vled boleznim nisem mogel udeležiti posebno tega predavanja, ki sem ga pa sicer pozneje v celoti čital v časopisu. Ker mi torej ni bilo mož-

no na nekatera izvajanja reagirati v debati, naj mi gospod doktor oprusti, da se zato poslužim te poti. Po mnenju g. predavatelja sicer o tej zadevi ne sme razpravljati nikak politik niti kak lajik, ampak spada vse to izključno v kompetenco strokovnjakov, dasi on pač dobro ve, da se in da se še bodo vedno te stvari reševale po političnih zastopih, seveda tudi s sodelovanjem tem podrejenih strokovnjakov. Tudi niso te zadeve samo strokovnega, recimo v tem slučaju elektrotehničnega značaja, ampak je treba stvar razmotrivati tudi z gospodarskega, socialnega ter tudi komunalno-političnega stališča. Saj pa je tudi g. predavatelj sam večkrat prestopil svoj delokrog kot strokovnjak. Dalje je predavatelj pribral, da je absoluten lajik javno priporočal, naj se pritegne tuje strokovnjake za oceno projektov na Savi. Ker sem v svojem spisu v »Slovenec« to jaz priporočal, o kakem drugem podobnem javnem priporočilu pa še nisem čul, je g. predavatelj brčias mislil pri tem name. Kar se tiče mojega absolutnega lajstva, ga odklanjam ter povem g. doktorju, da je v zmoti, kajti pri izvrševanju svoje stavbene obrti sem vendar napravil že dokaj hidroelektričnih naprav, ter sem tudi vsaj nekoliko to stroko študiral. Tudi se je izkazal g. predavatelj zelo slabega domoljuba, če je pretil mestni občini z odtegnitvijo domačih strokovnjakov v slučaju, da se ta poslužijo tujih, nepristranskih izvedencev. Seveda je vprašanje, v koliko je bil tu od ostalih domačih izvedencev pooblaščen. Kar se tiče drugega dela njegovega predavanja, ki bi bil mogoče primeren za kak volivni shod, potrjuje g. predavatelj moja izvajanja, da je tudi on eden tistih iz omenjene komisije, ki imajo svoj projekt. Zdi se mi, da bi bilo bolje, če ne bi bil govoril o družbi »Elektra«, ker je s tem le prejasno pokazal, da ni popolnoma kos komunalni politiki. Zagovarjal je neko velekapitalistično, nacionalno pobarvano družbo, ki je hotela prav na premeten način dobiti eksploatacijo idilične vodne sile na Fužinah, za kar pa še nima končne koncesije, ker pride obratovanje v kolizijo z osuševalnimi, oziroma namakalnimi deli na Ljubljani. G. predavatelj se čudi, da njegovo ponudbo za nakup 40 odstotkov akcij od družbe »Elektra« mestna občina a priori odklonila. Mestni občini se je ponudila za njo brezpomembna višina udeležbe, res ob času, ko se je ta nahajala v najtežji krizi elektrifikacije. S tem se je hotelo prvič, da mestna občina omogoči družbi izposlovati končno koncesijo, četudi v škodo osuševalnih, oziroma namakalnih del na Barju, drugič pa je hotel mestno občino spraviti v položaj, da bi sama morala delovati proti dosedanjemu monoplu mestne elektrarne. Takšnih žrtve se pa vendar ni moglo pričakovati od mestne uprave in taci nasvetovalcev-posredovalcev mestna občina gotovo ne bo nikdar rabila. Pribiti je še tudi treba, da je dotična »d o m a č a t v r d k a«, kateri je naklonil delo pri »Elektri«, tudi tako nacionalno pobarvano nemško podjetje. Iz vsakega kotička torej gleda tuj velekapital. Za tako privatno iniciativo, pri kateri naj bi se v prvi vrsti okoristil tuj velekapital, se prav gotovo ne bo ogreval noben pravi domoljub, pa bodi obrtnik, industrijalec ali kdo drugi. — Ivan Ogrin.

lj Smrtina kosa. Zadruga krojačev in sorodnih obrtov v Ljubljani naznanja svojim članom, da je umrl njen član g. Matija Deržaj. Pogreb se vrši danes ob pol 3. popoldne iz Gosposvetske ceste. Člani in članice se vabijo, da se v obilnem številu udeležijo pogreba. — Načelstvo.

lj Pojasnilo. Pokrajinska zadruga dimnikarjev za Slovenijo nam poroča, da je bil aretirani dimnikarski pomočnik Rihard Kern radi tatvine že pred par leti od zadruge izključen od izvrševanja dimnikarske stroke in ga tudi njegov lastni oče, dimnikarski mojster g. Ivan Kern, ni pustil, da bi ometal dimnike, ker se je zavedal svojih dolžnosti, ki jih ima dimnikarski mojster.

lj Deček utonil. Predvčerajšnjim je šla 64 letna Marija Ingličeva s svojim vnukom 4 letnim Ivanom Lebnom k mesarju Anžiču v Hradeckega vasi plačat meso. Med plačevanjem se je deček izmuznil skozi priprta vrata in jo je ubral proti Grubarjevemu prekopu. Stara mati ga je sicer takoj pogrešila in stopila za njim, toda bilo je že prepozno. Otrok je prišel baš takrat do obrežja, kjer mu je na strmini zdrsnilo in je padel v vodo. Poklicala je takoj pomoč, toda kljub temu, da je nesla vodo dečka še skoro 100 m na površini se ni upal nikdo po njega, ker je bila voda tam precej narasla in silno deroča. Ljudje, ki so prihitali na mesto nesreče, so spremljali dete ob obrežju in ga skušali na različne načine potegniti iz vode, kar pa se jim ni posrečilo in je deček izginil v valovih. Trupla ponesrečenega otroka še niso dobili, ker ga je narasla in deroča voda brčkone daleč zanesla.

lj Umrlji so v Ljubljani: Tatjana Milnar, uradnikova hči, 13 mesecev. — Josip Jakusch, arhitekt, 60 let. — Alojzij Tavčar, metlarski pomočnik, 37 let. — Marija Pirc, posestnikova žena, 51 let. — Ivan Koželj, delavčev sin, 3 mesece. — Matija Deržaj, krojaški mojster, 55 let. — Neža Mejač, postrežnica, 78 let. — Frančiška Javoršek, bivša kuharica, 65 let.

lj Iz maščevanja in nagajivosti sta prerezala dva zakonska v Mostah Ivanu Spuntu že štirikrat vrv, na kateri se je sušilo perilo, s čemer sta napravila precejšnjo škodo, ker se je moralo perilo, ki je popadalo v uma-

zno blato, vedno še enkrat oprati. Zadeva je prijavljena policiji.

lj Policijake ovadbe. Včeraj je bilo vloženih 20 različnih ovadb, in sicer radi tatvine 3, radi vloma 2, radi kaljenja nočnega miru 1, radi prestopka, cestnopolijskega reda 9 in pa ena ovadba radi prekoračenja policijske ure, pasjega kontumaca, utesnitve osebne prostosti, poškodbe tuje lastnine, najdbe človeškega ploda in radi prepevanja v kavarni.

Preiskava proti Jerančiču

zaradi umora Fani Petkovškove na Vodovodni cesti se je nadaljevala včeraj cel dan in snoči pozno v noč. Zaslisanih je bilo nebroj prič prijateljev, znancev in znank pokojne Fani in pa osumljenega Jerančiča. Tekom zasliševanja se je ugotovilo marsikaj, kar je za Jerančiča jako obtežljivo, vendar pa pravih dokazov preiskava še ni iznesla in je ostal tudi Jerančič napram vsem tem izjavam pri svojem kratkem zagovoru, da on ni morilec. Preiskava se vrši, kar je umevno, strogo tajno. Razširjajo pa se med občinstvom kar najrazličnejše govorice, ki pa izvirajo seveda le iz zasebnih krogov in o katerih se tudi ne ve, v koliko so v zvezi s preiskavo. Parkrat se je že raznesla med nestrpno radovednim občinstvom, ki komaj čaka končnega uspeha te dolgotrajne in tudi res mučne in naporene preiskave, vest, da je Jerančič priznal, kar pa se je doslej izkazalo kot neresnično. Iz kroga ožjih prijateljev in znancev obtoženca se nam poroča, da so razkrili snoči nekega fanta, ki je izdal, da je govoril usodni dan zjutraj z Jerančičem. Med drugim sta se menila tudi o Jerančičevi zaročenki Fani Petkovškovi. Proti temu fantu se je izrazil Jerančič tisto jutro, da mora še ta večer Fani dobiti, in če se mu ne uda, jo ustrelj. Fanta so seveda takoj prijeli resno in dečko je, dasi nerad, to tudi ponovno potrdil. Tudi njega so odpeljali k preiskavi in ga konfrontirali z Jerančičem. Kako je ta konfrontacija izpadla, seveda še ni znano. — Danes bodo izročili Jerančiča sodnemu preiskovalnemu sodniku, ki bo preiskavo sodno zaključil in ga izročil državnemu pravdnstvu. — K pogrebu pokojne Fani Petkovškove poročamo še dodatno, da so pred Sv. Krištofom zapeli v slovo nesrečni žrtvi krasno žalostinko domači pevci okraja Sv. Krištofa pod vodstvom cerkvenega pevovodje g. Jerneja Novaka. Tudi o značaju in predživljenju Jerančiča se širijo različne govorice. Rodbina Jerančičeva je stara, poštena in ugledna rodbina; s sinom pa so imeli stariši že veliko neprimlik. Hudo je udaril starše svoječasni vlom v domači hiši. Takrat je bil Jerančič obsojen na eno leto ječe. Gotovo pa je, da ta šola na njega ni ravno dobro vplivala, kajti mladi kaznjenci se ravno v kaznilnicah še bolj pohujšajo. Tudi ob priliki te aretacije se je vršil med očetom in sinom zelo oster nastop, ki bi bil imel skoro neljube posledice.

Naznanila

Šentpetersko prosvetno društvo priredi v ponedeljek 7. aprila ob 20 v svojih prostorih v Župnijski ulici 1 prosvetni večer s petjem in predavanjem. Predava vladni svetnik dr. R. pl Andrejka o »Selcih, bivališču pokojnega dr. Kreka«. K udeležbi vabi člane in prijatelje odbor.

Odborova seja Strokovne zveze javnih namestencev se vrši danes ob 20 v kleti I. del. kons. društva, Kongresni trg 2. Ker je redna, je udeležba obvezna. — Odbor.

Krekova prosveta. Zveza uradnic in trgovskih nastavljenk ima svoje redno predavanje v torek 8. aprila ob pol 8. zvečer. Predava gosp. prof. dr. Šarabon. Ker bo predavanje velenimivo, vabim vlijudno vse članice in tudi druge. — Predsednica.

Krekova mladina Sneiderje-Zadobrava priredi v nedeljo, dne 6. t. m. na Ježici igrokaz v štirih dejanjih »Divji lovec«. Začetek ob 3 popoldne.

Lovski večer. So danes, dne 5. t. m. v Kazini. Pričetek ob 20. Na sporedu so razni komični lovski prizori in petje. K obilni udeležbi so vabljeni lovci in tudi nelovci, vsi, ki se hočejo zabavati v lovski družbi. Vstopnine ni, obleka športna ali promenaadna. — Slov. lovsko društvo.

Vrhnika. Sadržarska in vrtnarska podružnica priredi v nedeljo, dne 6. t. m. ob 3. popoldne v šoli predavanje. Sadržerejci pridite. — Odbor.

Koncert. Danes v soboto se vrši v kavarni Evropa koncert dravske godbe. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

Cerkveni vestnik.

c Pastoralna konferenca za radovljiško dekanijo bo na Brezjah 30. aprila. Začetek ob pol 11.

c Priprave za evharistični kongres v Osjeku. Za veliki evharistični kongres, ki bo 18. in 17. avgusta t. l. v Osjeku za djakovsko škofijo in Baranjo, se vrše velike priprave. Delo vodi posebna pisarna, ki se je v to svrhu ustanovila v škofijskem konviktu v Osjeku.

c Kongregacija za učiteljice in kongregacija za gospodične pri Sv. Jožetu v Ljubljani: V ponedeljek dne 7. aprila ni shoda.

Dijaški vestnik.

d Akad. Marijina kongregacija. V nedeljo, dne 6. t. m. ob 8. uri v Marijaniški kapeli skupno sv. obhajilo za mesec april. Prosim vse tovariše, da pridejo točno in polnoštevilno. Nekongregantisti vabljeni. — Prefekt.

d Daničarji in Zarjani imajo v ponedeljek, dne 7. aprila ob 7 zjutraj zadušnico za pokojne člane v frančiškanski cerkvi. Udeležba za vse strogo obvezna. Gg. starešine in tov. Borci vlijudno vabljani.

d Ustanovna skupščina Akademsko zveze se vrši v soboto 5. aprila ob 4 popoldne v dvorani Akademskega doma. Pridite sigurno vsi člani ljub. kat. akademskih društev. Gg. starešine naših društev vlijudno vabljeni! — Planina Fr., phil.

Narodno gledališče.

DRAMA.

(Začetek ob 8. uri zvečer.)

Sobota, 5. aprila ob 4. uri popoldne HAMLET, dijaška predstava pri znižanih cenah. — Izven.

OPERA.

(Začetek ob pol 8. uri zvečer.)

Sobota, 5. aprila: »Poljube. Red E.

Ljudski oder.

Nedelja, 6. aprila ob 4 popoldne »PASIJON«. Četrtek, 10. aprila ob 8 zvečer »PASIJON« ali »KRISTUSOVO TRPLJENJE IN SMRT« v 10. slikah. Ta igra se bo uprizorila v istem obsegu, kakor lani ob katoliškem shodu. Nedeljska popoldanska predstava je namenjena v prvi vrsti za občinstvo z dežele, zato naj p. n. ljubljansko občinstvo po možnosti poseti večerno predstavo v četrtek. Predprodaja vstopnic kakor že objavljeno in kakor je razvidno na lepkih.

OBLEKE

najboljše, najcenejše, v največji izbi imajo

I. MAČEK, LJUBLJANA.

Prosveta.

pr III. koncert jugoslovanske komorne glasbe se vrši v ponedeljek, dne 7. aprila ob 8. uri zvečer. Na vspredu je Konjovičev komorni kvartet, Lhotkov in Debussyjev kvartet. Vsem posetnikom priporočamo, da si v svrhu lažjega razumevanja omislijo tiskani program, na katerem sta podrobneje obrazložena oba jugoslovanska kvarteta, ki se prvokrat izvajata v Ljubljani.

pr Mladino ljubljanskih srednjih in strokovnih šol ponovno opozarjamo na X. muzikalno predavanje, ki se vrši v nedeljo, dne 6. aprila ob 11. uri popoldne v Filharmonični dvorani. V uvodni besedi bode profesor in skladatelj g. Emil Adamič obrazložil bistvo in pomen komorne glasbe s posebnim ozirom na oba kvarteta, ki se izvajata. Zagrebški kvartet »Miranov-Zepić« svira kot prva točka Haydnov Zabij kvartet in kot drugo točko godalni kvartet znamenitega ruskega skladatelja Glazunova. Stariše vlijudno prosimo, da opozorijo mladino na to predavanje.

pr Vse posetnike koncerta »Zveze slovenskih pevskih zborov«, ki se vrši v nedeljo, dne 6. t. m. ob 8. uri popoldne v Unionski dvorani opozarjamo, da se dobijo vstopnice danes soboto cel dan ter nedeljo popoldne od pol 12. ure v Matični knjižarni, od 2. ure dalje pa pri koncertni blagajni pred Unionsko dvorano. Ravnotam se dobiva tudi tiakani spored.

pr Pasijonske igre na Jesenicah. Tukašnje katol. del. društvo je v nedeljo 80. aprila popoldan in zvečer vpriporilo »Trpljenje Gospodovo« v 13. slikah s 13 pevskimi točkami, med temi dva zbora s spremljevanjem orkestra. Uvod za orkester in zbor »Cvetna nedelja« je nalašč za to priliko komponiral nadarjeni komponist Anton Dolinar. Priznati se mu mora, da je izborni vpeljal poslušalce v lepo religiozno dramo. Ves čas predstave je vladala neka resnoba in tiha pobožnost, orošena s solzami. Dovršeno so igrali zlasti Kristus, Marija, Juda, Kajfa in Pilat. Tudi ostali igralci (65) so izvršili svojo nalogo prav dobro. Scenerija je bila nalašč za to priliko naslikana, krasno delo slikarja Hodnika. — Pasijonske igre se ponovijo v nedeljo 6. aprila popoldan ob pol 3. in zvečer ob 8. 13. aprila ob 3. in Velikonočni ponedeljek ob 3. Ker je naval na predstave tako velikanski, da sta nedeljski obe predstavi že razprodani, se opozarja, da se vstopnice lahko pismeno naprej naroča. Popoldanska predstava je ugodna za tujce, ker je pravočasno končana pred odhodom vlakov.

p Čas. Znanstvena revija Leonove družbe. Letnik XVIII. Zvezek II/III. — Pravkar je izšel dvojni snopč »Časa«. Zahteve, ki jih stavimo tej reviji, niso majhne, pa radi priznamo, da jim ustreza. Med razpravami stoje na čelu (str. 73—83) izvajanja belgrajškega župnika msgr. Wagnerja o mešanih zakonih. Pisatelj precizira najprej razna stališča v tem vprašanju, podaje v treh tabelah statistiko mešanih zakonov v Belgradu, pojasnjuje posledice mešanih zakonov v verskem in vzgojnem pogledu, dodaje nekaj praktičnih nasvetov ter zavrača ugovore proti katoliškemu presojanju mešanih zakonov. Trezno pisana razprava dobro obravnava za naše prilike aktualno vprašanje in avtor zasluži za njo iskreno zahvalo. — Druga razprava izpod peresa člana upravnega sodišča v Celju, dr. Henrika Steske, uvaja na lahek način v umevanje upravnih aktov (str. 84—100 in dostavek na str. 164). Dobro došla bo zlasti nejuristom, da se seznajajo z osnovami upravnega prava. — Na tretjem mestu stoji spoznavno-teoretična študija inž. Dušana Serneca o znanosti in teoriji elektromagnetizma (str. 100—110), bežni pregled o razvoju teorije o elektromagnetizmu, ki ga je podal v svojem nastopnem predavanju kot docent na

lehiški fakulteti ljubljanske univerze. — Dr. M. Pivec nadaljuje (str. 110—125) svoje poročilo o jugoslovanskih dijaki na pariški univerzi v srednjem veku in pripoveduje o usodi razboritega in bojevitega magistra Pavla iz Slavonije in dominikana Ivana Stojkovića iz Dubrovnika, ki je imel pozneje na bazelskem koncilu tehtno besedo. — Kot peto razpravo prinaša revija konec študije dr. Lovra Sušnika o francoskem šolstvu (str. 126—142). Pisatelj poroča o ustroju visokih šol. Ta razprava je za nas zelo aktualna, ker bi šolski reformatorji v naši državi radi marsikaj kratkoma kopirali po francoskem vzorcu. — V drugem delu, ki nosi naslov »Iz kulturnega sveta« (str. 142—162) poroča »Čas« o obnovljenih in novih poizkusih ustvariti novo germansko ali vsaj nemško plemensko religijo, ki je čist naturalistični monizem. Dalje poroča dr. A. Breclj na podlagi uradnega poročila o zdravstvenih razmerah v Sloveniji l. 1922. Ta študija mora zanimati vsakega, ki ima srce za blagor naroda. Naslednji odstavek tega oddelka čitatelja seznani z raznimi domačimi in tujejezičnimi deli. Z zanimanjem bo bral A. Ušeničnikovo oceno Vebrove »Analitične psihologije« in Gosarjeve knjižice »Za krščanski socializem«, ali pa poročilo o Reinkejevi knjigi o naravoslovju, svetovnem nazoru in religiji, ali Jerajev referat o Baur-Riederjevi knjižici o enciklikah zadnjih papežev od Leona XIII. naprej in njih stališču napram notranji in zunanji politiki, ali Čibejevo presojanje Bezjak-Pribilovega »Vzgojeslovja«, ali naposled Jeretovo recenzijo Wiesenthalerjevega »Latinsko-slovenskega ročnega slovarja«. — Med »Kulturnimi beležkami« (str. 164—168) omenimo ono, ki beleži važnejše razprave iz nekaterih revij leta 1923. To bo pač postalo stalna rubrika, ki naj se razširi, pa drabno tiska, da se štedi s prostorom. — Z novim zvezkom »Časa« smo lahko zadovoljni; nudi nam »multa et multa«.

pr Občni zbor muzejskega društva v Pinju se vrši dne 9. aprila 1924 ob 17. uri v tukajšnji realni gimnaziji s sledečim sporedom: 1. čitanje zapisnika; 2. poročilo odbora; 3. volitev častnih članov;

4. slučajnosti. — Dne 30. marca t. l. se je vršila v prostorih ptujskega muzeja pomembna slavnost. Tega dne je izročil gospod okrajni glavar dr. Pirkmaier odlikovanja, ki jih je podelil kralj lani ob priliki proslave 30 letnice muzejskega društva najzaslužnejšim članom. Odlikovani so bili gg.: predsednik dr. Franc Kotnik, profesor tuk. gimnazije, podpredsednik Viktor Škrabar, notarski kandidat in konservator oba z redom Sv. Save IV. razreda, mnogoletni odbornik Rudolf Gailhofer, strokovni učitelj v pok. z redom Sv. Save V. razr. in 79 letni arheološki izkopač Martin Vnuk z zlato kolajno za marljivo delo. Gospod okrajni glavar je v lepem in jedrnatem govoru poudarjal veliki pomen društva za prosveto in navajal zasluge odlikovancev posebej za narodopisje, književno zgodovino, arheologijo in numizmatiko. Tem članom se ima društvo zahvaliti v prvi vrsti za ugled, ki ga uživa v znanstvenem svetu. Slednjič je pozdravil navzočega ravnatelja državnega muzeja v Splitu dr. Mihajla Abramčiča, ki je pravkar dokončal delo: »Voditelj skozi Postovio«. Knjiga izide v kratkem in je dosedaj edina knjiga te vrste v naši kraljevini. V imenu odlikovancev se je zahvalil za podeljena odlikovanja predsednik dr. F. Kotnik. Zvečer so se zbrali prijatelji društva in odlikovancev na prijateljskem sestanku.

V. T.

Iron, železnati izdelek, znano sredstvo proti slabokrvnosti in bledolicičnosti ter pomanjkanju telesa. Proizvaja ga Mestna lekarna v Zagrebu in se dobiva v lekarni Leustek.

Turistika in sport.

Za olimpijski dan 1924 je določen v Ljubljani sledeči spored: 1. Na predvečer v soboto teološka akademija v Ljudskem domu s govorom g. prof. dr. Sarabona. 2. Dopoldne ob 10. s. atletski tek po ulicah, start pred Narodnim domom, cilj pred Nunsko cerkvijo. Proga kot običajno. 3. Ob 11. obhod sportalkov po mestu, nato izpred balkona poslopja Dravske divizijske oblasti kratak nagovor in razhod. 4. Ob pol 2. popoldne kolesarska dirka kluba »Primorje« na Celovški cesti 2 km. 5. Ob 3. popoldne dve nogometni tekmi in lahkoatletski prireditve. 6. Zvečer ob 8 v Narodnem domu zabavni večer s kratko težkoatletsko prireditvijo (rokoborba). Isti dan se bodo prodajali

olimpijski znaki in olimpijske srečke. Upamo, da poseti občinstvo čim številneje te sportne prireditve in podpre dohodke, ki se stekajo v olimpijski fond.

Nogometne tekme 6. aprila. V nedeljo se vrši odločilna tekma za Olimpijski pokal Jugoslov. nogom. saveza. V finale sta prišla po zmagah nad Primorjem, oziroma Hermesom SK Ilirija in SK Jadran. Tekma se vrši na igrišču Primorja ob pol 2. popoldne. Zatem nastopita SK Primorje in SK Hermes in kot zaključna prireditev se igra prijateljska tekma LASK : Ilirija rezerva. Za Ilirijo so tudi ostali klubi izbrali čas za intenziven trening, tako da se more računati na zanimive in napete tekme. — Predprodaja vstopnic v trafikah Sever, Šelenburgova ulica. Znižane dijaške karte se izdajajo samo v predprodaji.

Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirijec« v Ljubljani. Vsi dirkači in kolesarji se opozarjajo, da se sigurno udeležijo sestanka, ki se vrši danes, v soboto ob 20. zvečer v Prešernovi sobi pri Novem svetu. Važen razgovor radi olimpijskega dneva, ki se vrši 13. aprila. — Odbor.

S. K. Jadran pozivlja vse delujoče člane na sestanek, ki se vrši nočjo ob 8. v gostilni Lozar. Udeležba obvezna! — Tajnik II.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Šelenb. ul. 3. Gričar & Mejač.

Izpred sodišča.

Vzklícne obravnave. Včeraj dopoldne so se vršile pred senatom deželnega sodišča razne vzklícne obravnave. Pritožil se je Fr. Gašperc iz ljubljanske okolice proti oprostitini razsodbi Angele Sevnikove. Ta ga je svoječasno obdolžila tatvine čebule, mož pa je bil oproščen. Nato pa je ona govorila po vasi, da ta čebulna storija s tem še ni končana in da se bo završila v Ljubljani pred drugim sodiščem. Gašperc je tožil Sevnikovo radi razžaljenja časti, pa je bila Sevnikova pred okr. sodiščem oproščena. Oprostil pa jo je radi te govorice tudi vzklícni senat, češ, da je ona le ponavljala javno govorico drugih ljudi. — Tončka Pogačarjeva, 17letna pastorka pri Mlakarju na Vrbi, je bila ovadena od sosedovih Vestrovih deklet, da je na Sv. Jurja dan ukradla iz Vestrove kleti pločevinast lonec in natočila vanj 4 litre mošta, katerega so pri Mlakarju spili. Dekle je baje izvalila Vestrove otroke, ki so bili sami doma, z zvižajo iz hiše. Angela Vestrova pa jo je videla iz svojega skrivališča, ko je nesla lonec z moštom iz domače hiše. Tončka je bila obsojena v Radovljici na 1 teden strogega zapora. Dekle pa se je pritožilo. Prišla je Tončka sama k obravnavi in je prepričevalno ugotavljala, da ona ni ukradla mošta, marveč da jo je Vestrova ovadila le iz sovraštva. Dokler se niso sprli, so pili velikokrat skupaj mošt, in sicer iz obeh kleti. Tudi nima smisla, da bi kradla mošt, ker ga imajo doma več kot sosedovi. Senat se hoče o resničnosti zagovora prepričati in je obravnavo v svrhu zaslišanja novih prič preložil. — Andrej Zadrašnik je bil obtožen, da je v gostilni Vincenca Zupana v Trzinu med pretepom napadel Drečnika z nožem in ga ranil po rokah in po nosu. Obsojen je bil na 1 mesec zapora. Tudi Zadrašnik se je pritožil, češ, da ni kriv in je predlagal nove prič. Senat pa je zavrnil njegov vzklíc kot neutemeljen. — Delavec Matevž Slivnik je bil obtožen, da je ujel na Vintgarju, in sicer v lovišču inž. Alojzija Ruša, zajca, ga odril, spekel in pojedel. Zajčevo kožo so našli na nekem sodu obešeno. Obsojen je bil na osem dni zapora. Mož pa se je pritožil in povedal to-le zajčo »storijo«. Zajec je padel iz visoke obrežne pečine na most, kjer je obležal. Našel sem ga s počenim vampom, tako da mu je izstopil drob. Nesel sem ga domov, kjer sem ga odril in spekel. Bil pa ni več užiten in sem dal meso psu, mački in kuram. Mati pa se je jezila in me kregala, kaj nosim tako »crkovino« domov. — Senat pa je obsodbo kljub temu potrdil in ugotovil, da to sicer res ni dokazana lovška tatvina, pač pa je dejanje kaznjivo kot prestopok goljufije.

Kar Vi potrebujete, je Elzafluid. To pravo domače sredstvo prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 Din. Lekarnar Eug. V. Feller, Donja Stubica, Elza trg št. 134, Hrv.

Okrajne ZASTOPNIKE

sprejme za Kranj, Kamnik, Logatec, Kočevje, Črnomelj pod zelo ugodnimi pogoji »L'UNION«, francoska zavarovalna družba, Ljubljana, Kolodvorska ul. 34/II. 1911

2 zavarov. akviziterja se SPREJMETA proti stalni plači in visoki proviziji. — Predpogoji: praksa in dobro poznanstvo. — Pismene ponudbe na »L'UNION«, francoska zavarovalna družba, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 34, II. nadstr. 1912

Koncipient

substitucijsko pravico, išče mesta. — Ponudbe pod »Koncipient št. 1876« na upravo.

Zahvala.

Ginjeni vsled izrazov sočustvovanja, izrečenih povodom smrti naše ljube hčere, sestre, avakinje, tete, gospodične

Ane Kaiser

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. — Zahvaljujemo se posebej vsem darovalcem prekrasne cvetja in za spremstvo na vočni poti. Sv. maša zadušnica se bo brala v cerkvi Sv. Nikolaja 7. aprila ob četrti na 9. uro dopoldne.

ZALUJOČI OSTALI

Samostojen obratovodja

absolvent rudarske šole se išče za premožovnik v Sloveniji. Plača po dogovoru. Stanovanje, kurjava in luč prosta. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Slovenski premožovnik«. 1832

Išče se la zobotehnik

precizen in popolnoma samostojen delavec za zlato in kavčuk, ki je navajen na golenkartikulatore. — Želi se tudi znanje plombiranja, a ni pogoj. Nastop takoj možo; prepise spričeval, slika in zahtev plače se prosijo poslati na: Konce. zobotehnik ALOJZIJ KASTREVC, NIŠ.

Lesna trgovska industrijalna in izvozna družba

HUDOVERNIK & KOMP., Radovljica, sprejme za daljšo dobo 4 HLAPECE h konjem, močne, nad 20 let stare in popolnoma večje pri konjih in vojni hlovci. Nastop takoj; plača po dogovoru.

Radi opustitve gostilniške obrti ceno prodam gostilniški IGRALNI AVTOMAT.

Več pri gostilniku Jože ZELENIK v Iski vasi, pošta Ig. Studenec. 1833

Razpisuje se služba POSLOVODJE

ozir. poslovodkinje pri Konsumnem društvu v št. Jerneju na Dolenjskem. Plača po dogovoru. Prošnje s potrebnimi spričevali in dokazili o zmožnosti je nasloviti na načelnika IVAN JORDAN, posestnik, Mihovala št. 2, pošta št. Jernej. Dol. — Nastop s 1. majem.

GOSPODIČNA, ki izbornu kuha, je izurjena v gospodinjstvu ter oskrbovanju vrta in perutnine, išče samostojnega mesta na deželi.

Pisma pod: »Poštena št. 1898« na upravo lista.

Izurjena stenografinja

(slov.-nem.) in strojepisna želi premeniti službo. Ceni. ponudbe pod »PRAKSA« na upravo »Slovenca«. 1886

Sobarico

pošteno in pobožno, ki zna nekoliko šivati ter ročna dela, išče k mali rodbini. Nastop in plača po dogovoru. — Ponudbe na: VERA KASUMOVIC, zdravnikova soproga, Koprivnica, Hrv.

KNJIGOVODJA

s trgovsko-ekspozitno, bančno in tovarniško prakso, več ital., franc. in angl., želi premeniti mesto iz družinskih razlogov le v Ljubljani. — Ponudbe pod »Perlekt 30« na upravo lista. 1792

Sprejemam POMOČNICO

za površne jopice, prvovrstno moč, za novo preurejeno in povečano damsko krojačnico. FANI JAGER-TRAMPUŠ, Kolodvorska ul. 29/L

HLAPCA h konjem,

dobro priporočenega, sprejme takoj Odon Koutny, trg. z orodjem in tehn. potrebščinami, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 7. 1889

Sedlarski POMOČNIK

dobi takoj mesto pri ANDREJU HRIBERNIK, Prevalje, Koroško. 1922

Koncipijenta

sprejemam. Vstop takoj ali vsaj do 1. maja. — Dr. Franc FRLAN, odvetnik, Ljubljana

Tesarski DELOVODJA

za na deželo se sprejme. Potrebna je znanost v teoriji in praksi ter primerna kavicija. Prednost ima samostojen, pošten in marljiv. — Ljubljana, Prule 8. 1855

Gospodinja!

Če hoče napraviti svojim malčkom za velikonoč res veselje, kupi BARVO za pisanke le z znamko:

Sprejemam podpletanje

NOGAVIC in tudi izdelavo novih. Ponudbe na upravo pod šifro »NOGAVICE«. 1738

Miši, podgane, stenicice in ščurki

morajo poginiti, ako uporabljate naša preizkušena sredstva; proti mišim in podganam Din 750, za ščurke Din 10, za stenicice Din 10, za mošje Din 10, proti mrčesom 3 in 750 Din. Prost proti ušem 5 Din. Prost proti ušem v obleki 750 Din. Prost mravljam 750 Din. Rotor za čiščenje maščev 7 Din. Pošilja po povzetju.

»Artes« kem. laboratorij, M. Jankar, Zagreb 39, Petrinjska ulica 3/III.

FRANC FUJAN - krovstvo,

Ljubljana, Galjeva 9 - pri dol. kolodvoru - izvršuje vsakovrstna nova krovstva dela s škrljem, škalo, opeko itd. Sprejema popravila raznih starih streh. - Zaloga asbestnega škrlja. 1252

Malo POSESTVO

napredje, obstoječe iz štirih njiv, lepega sadonosnika, gozda, gospodarskega poslopja in hiše. Več pove posestnik Franc CERENJAK v Zavodni št. 2, pošta Celje. 1860

NEKAJ KILOGRAMOV OVČJE VOLNE

bi dala PRESTI. - ERJAVČEVA 24, I. nadstr. 1915

Perzijsko PREPROGO bi rada dala KRPAČI. Kdor zna, naj se oglasi pod: Perzijska preproga pri upravi »Slovenca« pod št. 1914.

Ježice

kupi tvrdka JOSIP RENKO, Sevnica ob Savi. - Povzročene ponudbe opremitve z množino in ceno. 1903

NAPRODAJ je več voz

stavb. trdega kamenja in nekaj tisoč stare ZIDNE OPEKE pri RUPARJU, gostilna, Tržaška cesta št. 11.

LOKAL iščem.

Podjeten, že 20 let v Ljubljani dobro vpeljan trgovec z manufakturo, išče srednje velik lokal za takoj ali pozneje. — Ponudbe pod »LOKAL 205« na upravo lista.

Staro kovačnico

v Kamniku, z vodno močjo, oddam v najem. - Naslov v upravi lista pod št. 1884.

PRODAM: ročni voz, skorje, brus, polico, stojalo za razglednice in otroško posteljo. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1933.

PORAVNALNIK

(Abichtmaschine). Stroj je nov in se radi pomanjkanja prostora takoj proda za 15.000 Din s predležjem vred. - Parna žaga škofljica. 1856

Inserirajte v »Slovenca«!

VEČ VOZ DOBREGA KONJSKEGA GNOJA prodam. Cena po dogovoru. Zamenjam ga tudi za seno, slamo ali oves, vse po dogovoru. ALOJZIJ PLANTARIC, Rimska cesta 23. 1867

Meblovano SOBO

in celodnevno hrano more dobiti takoj 1 ali 2 gospodični. - Naslov v upravi št. 1866

KLAVIRJE

in HARMONIJE na obroke Bösendorfer, Förster, Steinway etc. Vse instrumente za bleh- in štrah- godbo, strune in žice vseh vrst na debelo in drobno. ALFONZ BREZNIK, Ljubljana, Mestni trg 3 (pri magistratu). Naj. sposob. tvrdka Jugoslavije.

Zastore in kulise

slikam prvovrstno in poceni. - Naslov pove uprava lista pod: M. T. 2. - št. 1715.

ARHITEKT

in mestni STAVBENIK

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska c. št. 10 - Telef. inter. 103. Ustanov. l. 1850. Se priporoča za ZGRADBE vseh vrst ter izvršuje NACRTE in PRORACUNE.

Tužnim srcem sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naša dobra mati, ožir. stara mati, svakinja in tašča, gospa

Franja Eberl roj. Hauptman

v 75. letu svoje starosti v petek, dne 4. aprila t. l. ob pol 12. uri dopoldne, po daljši bolezni, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspi.

Pogreb predrage rajnice se vrši dne 6. t. m. ob 4 iz Leonišča, Stara pot, na pokopališče k Sv. Križu. Maše zadušnice se bodo darovale v cerkvi Marijinega Oznanjenja. V Ljubljani, dne 4. aprila 1924.

ZALUJOČA RODBINA EBERLOVA.

Dr. Karol TRILLER in Marija TRILLER vdova CVAHTE javljata v lastnem in v imenu vseh sorodnikov tužno vest, da je njuna iskreno ljubljena sestra, gospodična

Emmy Triller

poštna uradnica v pokoju v Škofji Loki

danes ob pol 6. jutraj po dolgem vdanem trpljenju izdihnila svojo čisto dušo.

Zemeljski ostanki pokojnice se bodo položili v nedeljo dne 6. aprila ob 3. popoldne v rodbinski grob na starološkem pokopališču.

Mir in pokoj njeni duši! — Blag ji spomin!

Ljubljana, dne 4. aprila 1924.

Neizprosna smrt, ki ne prizanaša nikomur, nam je izrgala iz naše srede našega nad vse ljubljencega, nepozabnega soproga, skrbnega in dobrega očeta, tasta, starega očeta, gospoda

Marija Deržaj

ki je po težki in mukopolni bolezni, previden s zakramenti sv. vere, dne 3. aprila ob 4 pop. mirno v Gospodu zaspi.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v soboto, dne 5. aprila popoldne ob 1/3 iz hiše žalosti, Gosposvetska cesta št. 6, na pokopališču k Sv. Križu.

Maše-zadušnice se bodo brale v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 4. aprila 1924.

Marija Deržaj, soproga. — Marija, hčerka. — Vasilav, Rudolf, Vilko, Edo, sinovi. — Tončka, roj. Milavec, Tončka, roj. Hribernik, šteti, roj. Remić, sinova. — Vnuki in vnukinje.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica:
50,000.000 Din
Rezervni zakladi ca.:
10,000.000 Din

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon števil: 261, 413, 502, 503 in 504

DRVA

odrezki od parket in žage, bukova in hrastova, dolga po 25 Din za 100 kg, kratka po 30 Din za 100 kg, in žaganje od trdega lesa po ugodni ceni, dokler traja zaloga. **IVAN ŠIŠKA**, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica 4. 1854

K. WIDMAYER

pri »Solncu«

ZA VODO. — Priporočam: Raznovidno perilo, svilnate in druge robce, šerpe, Manufakturno blago, obleke, predpasnike. Vso opravo za novorojenčke. Maje in nogavice domač. izdelka. Venčke in šopke za neveste in birmanke. Kovri. Abtahi (peče). Na debelo popusti!

Prtil, skoro nova HIŠA napredaj z 2 sobama, kuhinjo, 2 kleti in 1/2 orala zemlje; 2 minuti od postaje Mokronog—Bistrica na Dolenj. Priseli se lahko takoj. — Naslov: **LUDV. VOKAUN**, Gajeva ulica št. 14, Ljubljana.

HIŠA z gostilno, trgovino, gospodar, poslojem in dve nji, 5 minut od farne cerkve, eno uro od kolodvora, **NAPRODAJ** na Dolenjskem. Naslov v upravi pod št. 1919

Kupujemo na debelo in na drobno

in prosimo ponudb za takojšnjo dobavo kakor tudi za stalno dobavo v pomladi in tekom leta za **KROMPIR**, **ČEBULO**, vse vrste površja, jagode in vse druge živilske potrebščine. — Prodajalna živil **»EKONOMIJA«**, Beograd, Poenkarova ul. Zgrada »Opere«, brzjav. »Imeko«.

Tvrdka I. Wanek Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 19, PRIPOROČA svojo bogato zalogo najmodernejše obdelano **KOŽUHOVINO**, **SPREJMA** vsa popravila, kakor tudi barvanje lisic in drugih kož. — Velika izbira športnih **ČEPIC** in moških **KLOBUKOV**. — Shranjuje tudi vsakovrstno kožuhovino čez poletje.

GRAMOFON, avtomatičen, dobro ohranjen, in 31 plošč prodam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod števil. 1888.

Javorjevih HLODOV

belih, I. in II. vrste, od 30 cm in 2 m naprej, za dobavo aprila t. l., **KUPIMO** vsako partijo. Ponudbe franco vagon z navedbo množine na: **»STANIVA«**, Celje.

Inserati

v »Slovencu« imajo za našega trgovca in obrtnika velik uspeh, ker ima ta dnevnik največ naročnikov med našim ljudstvom na deželi. Cene oglaševanja

v »Slovencu«

so tako določene, da se lahko naroči oglas že za ceno od 5 Din naprej in je torej insercija pristopna tudi manj imovitim. Cenik za oglaševanje in pa izvod časopisa dobite na zahtevo popolnoma

Zastonj!

Stavbene potrebščine,

linolej, asfaltovanje, ksilolizna tlakovanja. — Specijalna sredstva za izolacijo proti vlagi, izsušitev vlažnega zidovja, proti hišni in lesni gobi. — Mavčne plošče. — Strešna lepenka, ruberoid, lesni cement, katran, karbolin, asfalt, bitumen, mavec itd. itd.

Ljubljanska komercialna družba, LJUBLJANA, Bleiweisova cesta 18.

Iv. JAX in sin

Ljubljana, Gosposvetska c. 2,

priporoča svojo bogato zalogo pisarnih strojev »ADLER« in »URANIA«, dalje **SIVALNIH STROJEV** za rodbine in obrt ter vozni koles: **STYRIA-DÜRKOPP**, **OROŽNO kolo** (Waffenrad)

B. S. A. motocikli dospeli.

V ocenilni vožnji

Paris — Nizza

so si priborili

2 1/2 HP 1 cilindar — **ZLATO MEDALJO**,
3 1/2 HP 1 cilindar — **ZLATO MEDALJO**.

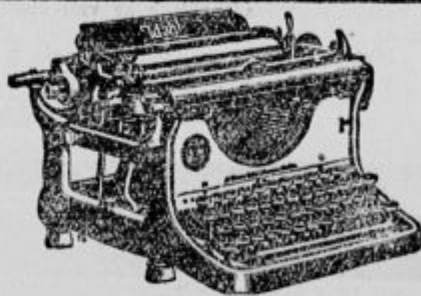
B. S. A. Team: Pierre-Bermond-pokal

Generalno zastopstvo in zaloga za Jugoslavijo:

JUGO-AVTO

Ljubljana.

Dunajska cesta 36.

IDEAL

Najboljši in najmodernejši pisalni stroj sedajnosti

The Rex Co, Ljubljana
Gradišče 10 **Telefon 268.**

Specijalna trgovina vseh pisarniških potrebščin.

Drobni čebulček

Arpadžik mostarski

Drobno okroglo blago nudi na veliko in malo po najnižji dnevni ceni dokler zaloga traja

Mehmed Kaladžić, Mostar.

»LJUBLJANSKA BORZA«

ZA ROBO IN VREDNOTE — razpisuje

I. Mesto TAJNIKA

ZA BORZNO RAZSODIŠČE.

Ponudniki naj navedejo dokaze o a) jugoslovanskem državljanstvu; — b) dosedanjim neoporečnosti; — c) dovršenih pravnih študijah; — d) sposobnosti za sodnijsko službo (dokaz o položenem praktičnem sodnijskem izpitu); — e) večletni sodni praksi posebno pri trgovskem sodišču; — f) znanju jezikov.

II. Mesta SENZALOV

za: 1. BLAGOVNO in 2. EFEKTNO BORZO.

Reflektanti morajo navesti dokaze o a) jugoslovanskem državljanstvu; — b) izpolnitvi 24 let; — c) dosedanjim neoporečnosti; — d) slobodnem oskrbovanju lastne imovine; — e) dovršenih trgovskih študijah in večletni blagovni odnosno bančni ali pa meštarski praksi; — f) položenem meštarskem izpitu z dobrim uspehom; — g) znanju jezikov.

Detaljne ponudbe z navedbo referenc in zahtevkov se naj naslovi do 22. t. m. na Tajništvo ljubljanske borze za robo in vrednote, Kongresni trg št. 9, I. nadst. (Filharmonija).

Prva slov. zidarska zadruga v Ljubljani.

registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Pisarna v Ljubljani, Tržaška c. 2. — Tehnično vodstvo po oblikovanju avtoriziranem gradbenem inženirju. — Projektiranje in izvajanje vseh v stavbeno in inženirsko stroko spadajoča dela. Delo solidno. Cene konkurenčne.

ZALOGA KLAVIRJEV

in planinov najboljših tovarn **Bösendorfer, Erhbar, Czapska, Holzi, Schweighofer, Stingl** itd. **TUDI NA OBROKE**

ERICA HUBAD, roj. Dolenc Ljub. Mišerjeva 5.

Velikonočne praške šunke

kakor tudi vse drugo suhomesnato blago najbolje kakovosti in po najugodnejših cenah dobite pri **Prvi belovarski tovarni suhomesnatih blag**

Josipa Svobode sinovi d. d.
Bjelovar

Razpošilja v poštinih zavitkih in po železnici.

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Spomladanski klobuki in slamniti ravno kar došli.

Največja izbira zadnjih novosti v modnem salonu

Ida Škof-Wanek naslednice Ljubljana Pod Frančo 2

Preoblikovanja in popravila se točno izvršujejo.

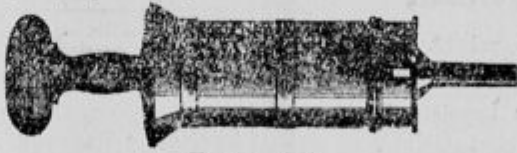
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Primerno solidne cene! Primerno solidne cene!

JUGOMETALIJA

Ljubljana, Kolodvorska ul. 18

Izvršuje vsakovrstna naročila za kleparstvo vodovodno inštalacijo, kotlarstvo in ključavničarstvo. Vsa naročila se izvršijo točno in solidno.

Telefon 729.

Montaža toplodarov.

Stavbeno podjetje IVAN OGRIN Ljubljana

Pisarna: Gruberjevo nabrežje 8. — Telefon št. 426.

se priporoča za vsa stavbna dela, ter nudi po konkurenčnih cenah vseh vrst

strešno in zidno opeko

iz lastne opekarne franco poljubna postaja. — Zaloga cementnih cevi.

Zahtevajte ponudbe!

Zahtevajte ponudbe!

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta števil. 10

(v lastni palači vis à vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.

Račun pošto čekovnega urada za Slovenijo števil. 11.945, v Zagrebu števil. 39.080.

Podružnice: **DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.** Ekspozitura: **BLED.**

Interesna skupnost z: Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.